

Z obsahu:

Božská ctnost lásky:

lásky k Bohu

Jan Pavel II. při
generální audienci

13. října 1999

– strana 2 –

Všichni svatí

O úctě ke svatým

– strana 4 –

Světec

s velkým nosem

– strana 4 –

Všech věrných

zemřelých

– strana 5 –

Synoda biskupů

– strana 6 –

Pluralita a polarizace

Na aktuální téma

– strana 8 –

Andělský kněz P. Pio

P. Pio a andělé

– strana 9 –

Lze takto psát dějiny

Církve?

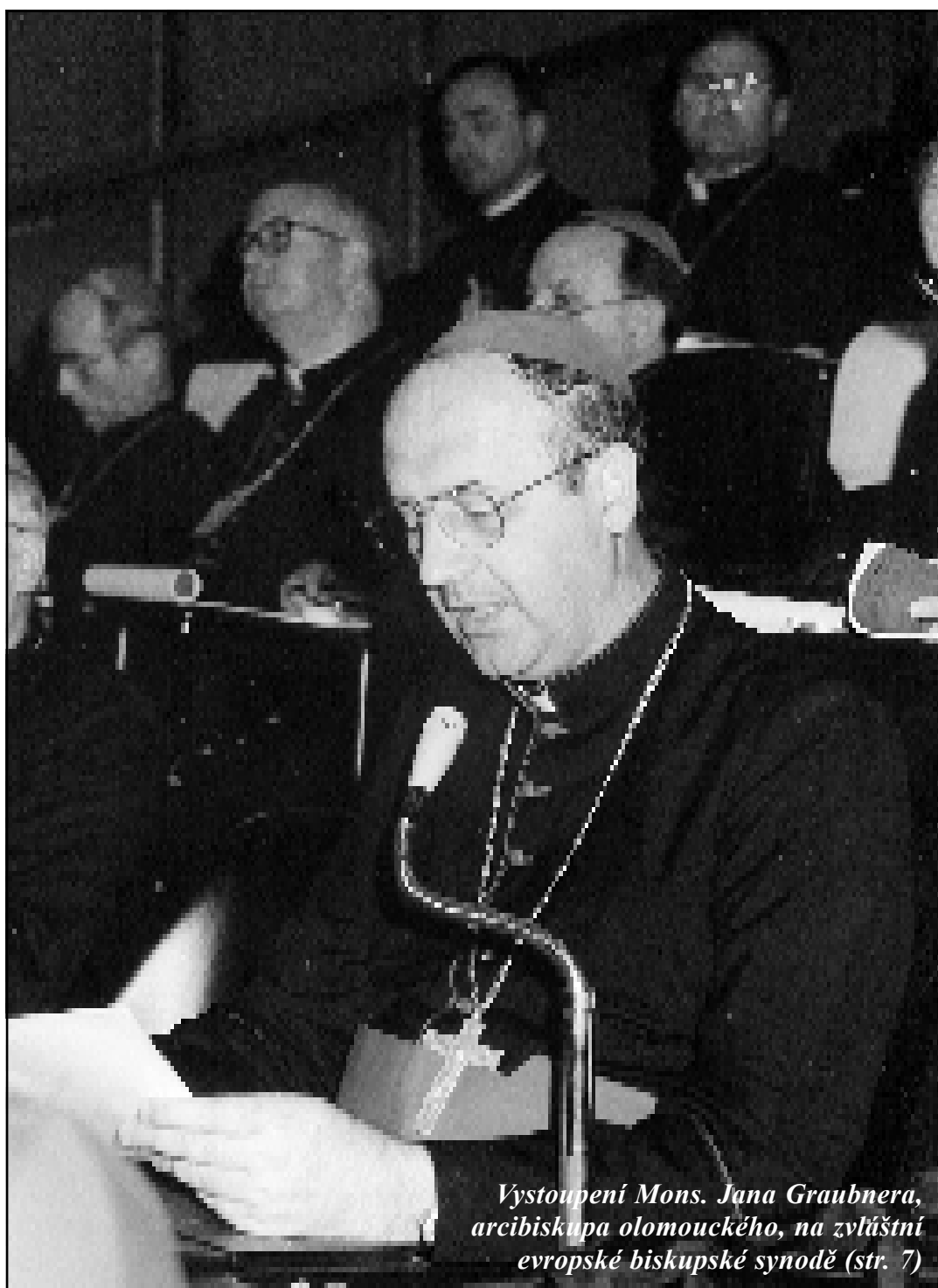
Nad knihou Rolanda
Fröhliche „Dva tisíce
let dějin církve“

– strana 13 –

Konat Boží dílo

V čem spočívá
angažovanost laiků
v Církvi?

– strana 15 –

*Vystoupení Mons. Jana Graubnera,
arcibiskupa olomouckého, na zvláštní
evropské biskupské synodě (str. 7)*

Božská ctnost lásky: láska k Bohu

Základní příkázání lásky k Bohu bylo u antického Izraele vloženo do modlitby, kterou se denně modlili: *Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat* (Dt 6,4–7).

Láska jako odpověď na lásku

Základem tohoto požadavku, milovat Boha bezvýhradným způsobem, je láska, kterou sám Bůh věnuje člověku. On očekává pravou a vlastní **odpověď lásky** od lidu, který miluje láskou jako lid vyvolený. Je Bohem žárlivým (srov. Ex 20,5) a nesnese modloslužbu, která je pro jeho lid trvalým pokušením. Odtud příkázání: *Nebudeš mít jiného boha mimo mne* (tamtéž, v. 3).

Izrael postupně chápe, že vzhledem k tomuto stavu hluboké úcty a výlučného klanění má Hospodinu projevovat chování dítěte, a dokonce až snoubence. V tomto smyslu bude nutno chápat a číst **Píseň písní**, která tak přetváří krásu lidské lásky do milostného dialogu mezi Bohem a jeho lidem.

Charakteristiky lásky k Bohu

Pátá kniha Mojžišova připomíná dvě podstatné charakteristiky této lásky. První – člověk by této lásky **nikdy nebyl schopný**, kdyby mu k tomu Bůh nedal sílu skrze *obřízku srdce* (srov. Dt 30,6), která odstraňuje ze srdce každou náklonnost k hříchu. Druhou – tato láska, daleka toho, aby se redukovala na sentiment, se konkretizuje v tom, že *chodí po jeho cestách*,

dbá na Boží příkázání, zákony a normy (tamtéž, v. 16). To je podmínkou pro to, aby měl člověk *dobro a život*, zatímco obrátit své srdce k jiným jej přivádí k tomu, že *nachází smrt a zlo* (tamtéž, v. 15).

Novozákonní dovršení

Příkázání Deuteronomia se vrací beze změny do nauky Ježíšovy, který je definuje jako *největší a první příkázání* a spojuje je těsně s **příkázáním lásky k bližnímu** (srov. Mt 22,34–40). Tím, že znovu předkládá toto příkázání ve stejných termínech jako Starý zákon, Ježíš ukazuje, že v tomto bodě **dosáhlo zjevení již svého vrcholu**.

Současně právě v osobě Ježíšově nabývá smysl tohoto příkázání své plnosti. V něm se totiž uskutečňuje největší intenzita lásky člověka k Bohu. Od této chvíle milovat Boha celým srdcem, celou duší a ze vši síly znamená milovat Boha, který se zjevil v Kristu, milovat ho **účastí na lásce samého Krista**, kterou na nás vylil *skrze Ducha svatého, který je nám dán* (Řím 5,5).

Příkázání všech příkázání

Láska k bližním představuje podstatu nového **příkázání**, kterému učí Ježíš. Ona je ve skutečnosti duší všech příkázání, jejichž zachováváním se dále stvrzuje a stává se **zjevným projevem lásky k Bohu**. *Lás-*

ka k Bohu záleží právě v tom, že zachováme jeho příkázání (1 Jan 5,3). Tato láska, která je současně láskou k Ježíši, představuje podmínku pro to, aby nás Otec miloval: *Kdo přijímá moje příkázání a zachovává je, ten mě miluje. Kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a zjevím mu sám sebe* (Jan 14,21).

Dar Ducha lásky

Láska k Bohu, kterou umožňuje dar Ducha svatého, se zakládá na Ježíšově prostřednictví, jak to sám potvrzuje ve své velekněžské modlitbě: *Dal jsem jim poznat tvé jméno a dám je poznat, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich a abych byl i já v nich* (Jan 17,26). Toto prostřednictví se uskutečňuje především v daru, který nám dal svým životem, daru, který je bohatým svědectvím největší lásky, a na druhé straně vyžaduje **zachovávání toho, co Ježíš přikazuje**: *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. Vy jste můji přáteli, jestliže děláte to, co vám přikazuji* (Jan 15,13–14).

Křesťanská láska tryská z tohoto pramene lásky, kterou nám obětoval Ježíš, Boží Syn. Schopnost milovat tak, jak miluje Bůh, je dána každému křesťanovi jako ovoce velikonočního tajemství smrti a zmrtvýchvstání.

Církev vyjádřila tuto vznešenou skutečnost, když nás učí, že

Stýkej se často s Duchem svatým – Velkým Neznámým – který tě má posvěcovat.

Nezapomínej, že jsi chrámem Božím. Božský Utěšitel přebývá ve tvé duši; vnímej a poslušně sleduj jeho pokyny.

Josemaría Escrivá

láska je božská ctnost, tzn. že je to ctnost, která se vztahuje přímo k Bohu a dává lidským tvorbám vstoupit do koloběhu lásky Nejsvětější Trojice. Bůh Otec nás totiž miluje tak, jak miluje Krista, neboť v nás vidí jeho obraz. Ten je, abychom tak řekli, nakreslen v nás Duchem svatým, který jej jako »ikonograf« uskutečňuje v čase.

Základ nového člověka

A je to stále Duch svatý, který rýsuje v hloubi naší osoby také základní linie křesťanské odpovědi. Dynamismus lásky k Bohu tak pramení z jakéhosi druhu »spojení přirozeností« uskutečňovaného Duchem svatým, který nás podle tradiční východní mluvy »zbožšťuje« (divinizuje).

V síle Ducha svatého láska oživuje morální jednání křesťana, orientuje a posiluje všechny jiné ctnosti, které v nás budují **strukturu nového člověka**. Jak říká Katechismus katolické církve, »cvičení se ve všech ctnostech je ožívováno a podněcováno láskou. Ta je totiž *svorník dokonalosti* (Kol 3,14); je formou ctností; člení je a dává jim řád; je zdrojem i cílem jejich křesťanské praxe. Božská ctnost lásky zaručuje a tříbí naši lidskou schopnost milovat. Povznáší ji k nadpřirozené dokonalosti božské lásky.« (KKC 1827) Jako křesťané patříme ustavičně k těm, kteří jsou povoláni k lásce.

L'Osservatore Romano
14. 10. 1999
Mezititulky a výraznění
redakce Světla

Vznešenost služby

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

Kdo z vás je největší, bude váš služebník

Ježíšovi odpůrci, kteří přišli za ním, jen aby jej pokoušeli, jakmile neuspěli, ihned od něho odcházejí. Tak si počíná ten, kdo nehledá pravdu Slova, nýbrž jen potvrzení pro své vlastní smýšlení. Proto neodcházej a pros o takovou otevřenost, abys byl připraven přijmout vše, co ti chce Ježíš zjevit, a nikoliv jen to, co bys rád uslyšel. Dnes tě ovšem připravuje také na smutnou skutečnost, že nepřítel spásy může zneužívat i jeho služebníků, a máš se tedy naučit rozlišovat, kdo přichází od Pána.

Ti, kteří odešli, zarmoutili Ježíše nejvíce svou pýchou. Není proto divu, že opět ukazuje na cestu k pokoře. Nemusíš se jí bát, protože jeho pokora neponižuje. Právě naopak, je to jediná cesta ke skutečné velikosti: být v Ježíšově království posledním služebníkem, to není podřadné postavení, naopak, je to výsada vyhrazená pro ty, kteří jsou největší. Jen se dobře podívej na svého Pána a Mistra. Jak ON vykonává své poslání? V duchu dokonalé služebnosti. Slouží naprostou poslušností svému nebeskému Otci a bezvýhradnou láskou nám lidem. To je správná cesta k opravdové velikosti. Ta největší čest, jaké se ti může dostat, spočívá v tom, že se smíš spolupodílet na jeho božské služebnosti.

Pokoušení pýchy spočívá v tom, že tě nabádá, aby sis přivlastňoval, co ti nepatří. Abys zapomínal, že je jen jeden Pán, jeden Mistr a jeden Učitel. Jsi-li povolán, abys učil druhé, pak tvá velikost není v tom, že budeš podle svého prosazovat sám sebe, ale právě v tom, že tak jako Ježíš svému Otci budeš v pravdě otevřen svému jedinému Učiteli a budeš se tak pokorně podílet na tom, čemu učí ON.

Kdo v tomto svého Mistra nepochopil, vystavuje se nebezpečí, že vykročí na nebezpečnou cestu, která by jej mohla nakonec zavést až do řad jeho odpůrců. Oni sice zasedli až na Mojžíšův stolec, ale zde si osobují právo podle svého zdání rozhodovat o tom, co se má Bohu líbit, a co ne. Z jejich farizejského chování však můžeš rozpoznat, že jim samým nejde o to, jak se zalíbit Bohu, ale na první místo si postavili cíl zalíbit se lidem kolem sebe, a tak i sami sobě.

Ta situace došla tak daleko, že musíš slyšet z Ježíšových úst dokonce výslovné varování před osobním příkladem těch, kteří mají takové postavení, že je jejich nejvlast-

nějším posláním, aby byli ostatním vzorem. To všechno je dílo Odpůrce.

Ježíšova výstraha připomíná hrozbu, kterou slyšíš v prvním čtení a kterou vyslovil Hospodin již před půl tisíciletím ústy proroka Malachiáše. Vezmi do ruky celou Malachiášovu knihu. Co je příčinou Hospodinova hněvu? Mnozí z levitů porušují smlouvu s Bohem, a to přináší neblahé ovoce. Nepravost se pokládá za spravedlnost. Říkají: *Sloužit Bohu není k ničemu. Za šťastné pokládáme opovážlivé. Mají úspěch, ačkoliv se dopouštějí svévolnosti, pokoušejí Boha, a přece unikají.*⁽¹⁾ Znesvěcují se svatyně Boha i svatyně rodinného krbu. Ačkoliv Hospodin říká: *Každý ať nenávidí rozvod,*⁽²⁾ porušují se manželské smlouvy. Hospodin tedy právem vytýká svým služebníkům: *Vždyť rty kněze mají střežit moudrost, z jeho úst se vyhledává zákon. Ale vy jste z této cesty sešli, porušili jste smlouvu, jste příčinou toho, že mnozí nedbají na Zákon. Proto vás uvedu v ponížení a potupu přede vším lidem.* Platila ta slova jen v dávné minulosti?

Pokud tě naplňuje oprávněným smutkem a důvodnými obavami, že Hospodin zástupů, který je mocným králem, má nemehlejší důvod k výtkaům a hrozbám i v dnešní době, tím spíše si buď vědom toho, jak je potřebné, aby ses varoval *kvasu farizejského a saducejského.*⁽³⁾

Náš Pán Ježíš Kristus, který je věrný svému slovu a zůstává s námi *po všechny dny až do konce světa,*⁽⁴⁾ nechce tě nechávat bezradného, opuštěného a bez pomoci. Setkáváš-li se s nevěrnými a opovážlivými levity, jistě ti posílá i jiné své služebníky, *kteří se bojí jeho jména.*⁽⁵⁾ Jak je poznáš? Počínají si tak, jak o tom slyšíš od apoštola Pavla ve třetím čtení. Jsou to praví služebníci, kteří slouží v lásce a pokoře Božimu lidu s takovou něžností a péčí, *jako když matka hýčká svoje děti.* Ti nemyslí na sebe, ale na svého Pána, nehlasají své slovo, ale jen to, *co od něho slyšeli a u něho viděli,*⁽⁶⁾ a tak jako on *napřed miloval nás*⁽⁷⁾ a *za jednoko každého z nás zemřel,*⁽⁸⁾ *nejraději by ti odevzdali nejen Boží radostnou zvěst, ale dali by za tebe i svůj vlastní život.* O těchto služebnících neplatí: *Podle jejich skutků nejednejte!* Ty vyhledávej a těch se přidržuj, neboť ti je posílá sám Pán, *aby obrátili srdce otců k synům a srdce synů k otcům.*⁽⁹⁾

Můj Pane, mé srdce se už nevypíná, utišil jsem svou duši jako dítě na matčině klíně.⁽¹⁰⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Mal 3,14; ⁽²⁾ tamtéž, 2,16; ⁽³⁾ srov. Mt 16,5;

⁽⁴⁾ Mt 28,20; ⁽⁵⁾ Mal 4,2; ⁽⁶⁾ 1 Jan 1,1; ⁽⁷⁾ 1 Jan 4,20;

⁽⁸⁾ Žid 5,9; ⁽⁹⁾ Mal 4,6; ⁽¹⁰⁾ resp. žalm 131.

1. čtení – Mal 1,14b–2,2b.8–10
Jsem mocný král – praví Hospodin zástupů – moje jméno je hrozné mezi národy. Nyní (platí) vám, kněží, tento příkaz: Jestliže neuposlechnete a nevezmete si k srdci, abyste vzdávali úctu mému jménu – praví Hospodin zástupů – stihnu vás kletbou. Vy jste sešli z cesty, jste příčinou, že mnozí nedbají o Zákon, porušili jste smlouvu s Levim – praví Hospodin zástupů. Proto i já vás uvrhnu do ponížení a potupy přede vším lidem, poněvadž jste nezachovávali mé příkazy. Při udílení rad jste nebyli nestranní. Nemáme snad všichni jednoho otce? Nestvořil nás jeden Bůh? Proč jsme k sobě věrolomní, a tak znesvěcujeme smlouvu našich otců?

2. čtení – 1 Sol 2,7b–9.13
Bratři! Počínali jsme si mezi vámi tak něžně, jako když matka hýčká svoje děti; tak jsme po vás toužili, že bychom vám nejraději nejen odevzdali Boží radostnou zvěst, ale dali za vás i vlastní život. Tak velice jsme si vás oblíbili. Přece si ještě vzpomínáte, bratři, na naši vyčerpávající námahu: ve dne v noci jsme pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž, když jsme vám hlásali Boží evangelium. A proto i my bez ustání děkujeme Bohu za to, že když jste nás uslyšeli kázat Boží slovo, vzali jste ho ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží – vždyť jím skutečně je. A protože věříte, ukazují se na vás i jeho účinky.

Evangelium – Mt 23,1–12
Ježíš mluvil k zástupům i ke svým učedníkům: „Na Mojžíšův stolec zasedli učitelé Zákona a farizeové. Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou, ale podle jejich skutků nejednejte, neboť mluví, ale nejednají. Svazují těžká a neúnosná břemena a vkládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem. Všechny své skutky dělají jen proto, aby se ukázali před lidmi. Dávají si zhotovovat zvláště široké modlitební řemínky a zvláště velké šťapce na šatech, mají rádi čestná místa na hostinách a přední sedadla v synagógách, mají rádi pozdravy na ulicích a když jim lidé říkají ‚Mistrě‘. Vy však si nedávejte říkat ‚mistr‘, jenom jeden je váš Mistr, a vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno ‚otec‘, jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi. Ani si nedávejte říkat ‚učitel‘, jenom jeden je váš Učitel – Kristus. Kdo je mezi vámi největší, ať je vašim služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen.“

Všichni svatí

O pravé úctě ke svatým

Jestliže naše úcta ke zbožným a svatým Božím přátelům je taková, jak náleží, působí, že se stáváme moudřejšími, lepšími, blaženějšími. Úcta ke svatým není správná, spořádaná, jestliže se nestáváme dokonalejšími, jestliže se neprojevuje v naší úctě k Bohu, v naší lásce k bližním, v naší trpělivosti, pokoře, umírněnosti. Jestliže se nám skrze úctu ke svatým mění naše chování směrem ke svatosti, jestliže nás vede k stále větší lásce k Bohu, ke Kristu a k věčnému životu, pak je to úcta správná a spořádaná.

Abychom se vyhýbali tomu, co je v úctě ke svatým falešné a neúčinné, co je pouhé pobožnickářství, povězme si, jaké jsou charakteristiky správné úcty ke světcům:

1. Tam, kde je pravá a dokonalá úcta ke svatým, tam je a roste vnitřní zalíbení v dobrotě, milosrdenství, moudrosti a všemohoucnosti, tedy ve svatosti Boží.

2. Tam, kde je pravá a dokonalá úcta ke svatým, tam je a roste vděčná chvála a dík za Boží dobrotu a moudrost.

3. Tam, kde je pravá a dokonalá úcta ke svatým, tam je a roste víra v Ježíše Krista a prohlubuje se důvěra v jeho dobrotivost.

4. Tam, kde je pravá a dokonalá úcta ke svatým, tam je a roste živá touha po pravé, věčné blaženosti, která je vyhrazena těm, kteří jsou čistí.

5. Tam, kde je pravá a dokonalá úcta ke svatým, tam je a roste vážné úsilí následovat krásný příklad ctností Božích svatých.

6. Tam, kde je pravá a dokonalá úcta ke svatým, tam tyto svaté vzýváme, aby se s námi a za nás modlili a vyprošovali nám u Boha dar následování a všechny dobré milosti a dary.

Čím jsou dnes svatí a svěťice Boží, tím se i my můžeme stát.

MODLITBA ZA PRAVOU ÚCTU KE SVATÝM

Všemohoucí Bože, dopřej nám, abychom na tvých svatých obdivovali zázraky tvé nekonečné lásky a slitovnosti a všemohoucnost tvé milosti. Dej nám, abychom při myšlence na ně měli živě před očima svou vznešenou důstojnost a své nejvyšší určení. Ukazuj nám na jejich příkladu, která cesta vede bezpečně k našemu cíli, a vyslyš jejich přimluy za nás, abychom zakoušeli, jak dobrotivým Otcem jsi pro nás a že je ti příjemné, když ti, kteří jsou již v dokonalosti tvé slávy, se přimlouvají za své bratry a sestry, kteří dosud bojují na tomto světě. Osvět', očisti a posilni nás, abychom napodobovali příklady těch, kteří se za nás přimlouvají, a mohli jednou spolu s nimi patřit na tvou vznešenost ve věčné blaženosti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

1. Svatí jsou osvobozeni od všeho zla. Slzy jsou setřeny z jejich očí: nepocítují již ani horko dne, ani chlad noci, žádnou bolest, žádné rány, žádné umírání; netrápí je žádný hlad, žádná žízeň, žádné vzdechy; žádná závist, žádný hněv, žádné nepřátelství, žádná žádosťivost; žádná chudoba, žádná nouze, žádný nedostatek; žádná lítost kvůli minulosti, žádný strach z budoucnosti; žádný hřích a žádné pokušení k hříchu; žádné zlo ani v sobě, ani kolem sebe. Nemůžeme i my být zbaveni všeho zla, jen když chceme?

2. Svatí jsou teď trvale ve společnosti Ježíše Krista a jeho

Matky Panny Marie a nebeských andělů. Tato společnost je zdrojem nejčistší a věčné radosti. Jsou nyní s těmi a u těch, kteří již dlouho byli jedinou touhou jejich duše. Nemůžeme i my přijít tam, kam oni, jestliže jen chceme?

3. Svatí jsou nyní ve společnosti a ve spojení s nejlepšími z lidí. Zlé sousedství na zemi se změnilo ve vznešené a blažené bratrství v nebi. Nemůžeme snad i my přijít tam, kde je tak dobře, jen když chceme?

*Podle W. Kammermeier,
J. M. Sailer: Gebete für
Christen*

Světec s velkým nosem

Světcí se většinou zobrazují s takzvanými atributy, tedy s nějakými charakteristickými předměty, podle kterých je pak na obrazech nebo na sochách lépe poznáme. Např. sv. Petr má klíče, sv. Pavel meč, sv. Florián – patron hasičů – vědro s vo-

Sv. Karel Boromejský

dou a podobně. Portréty sv. Karla Boromejského bývají zvláště tím, že na světcově tváři vyniká nápadně veliký zahnutý nos.

Jistě to není od malířů či sochařů neuctivé, že právě tento rys světcova obličej je zobrazují tak realisticky. Když se nad životem sv. Karla Boromejského zamyslíme, můžeme jeho velký nos chápat jako symbol. Sv. Karel vynikal mimo jiné tím, že skvěle rozpoznával, co církev právě potřebuje. Měl správný odhad na to, které církevní struktury a zařízení podpořit a které naopak nechat dožít: například ve své diecézi převedl majetek dohasínajícího řádu humiliátů na jezuity, kteří tehdy prožívali rozkvět a později se skutečně stali významnou si-

lou pravé reformy katolictví. Vysloužil si za to sice nepřízeň postižených řeholníků, kteří na něj dokonce spáchali atentát, ale vypravuje se, že když na něj při modlitbě v kapli vystřelili, zůstal úplně klidný, jako by naprosto jistě věděl, že postupoval správně podle Boží vůle. Další vývoj církevních dějin to potvrdil. I dnes o člověku s dobrým odhadem říkáme, že „má nos“.

Sv. Karel Boromejský pocházel ze šlechtické rodiny, byl příbuzný papeže Pia IV. a stal se ve třiatvácetiletých letech kardinálem. Na první pohled měl tedy všechny znaky protekčního dítěte. Všechny, až na jeden: že se totiž ve svém majetku a pohodlí nad smrtí nezabýděl, nýbrž se o něj vícekrát v životě podělil i s těmi nejchudšími. Když v jeho sídelním městě Miláně vypukl mor, věnoval Karel pro

Pius IV.

potřeby nemocných nejen peníze, ale i vybavení svého arcibiskupského paláce. Většina duchovenstva tehdy z města utekala, ale on sám – jen v doprovo-

du sluhu, který za ním nosil žebřík – vystupoval do oken domů (dveře byly všude pevně uzamčeny) a přinášel obyvatelům svátosti. V olomouckém chrámu Panny Marie Sněžné je nad jedním z bočních oltářů napravo obraz, který zachycuje sv. Karla, jak rozdává Tělo Kristovo na ulici. Ani na tomto obraze nechybí ohromný nos, který světce zavedl tam, kam chtěl přijít sám Bůh...

Sv. Karel Boromejský žil v 16. století a byl tedy jedním z otců Tridentského koncilu. Účastnil se ho sice až v posledních letech, ale o to déle a horlivěji uváděl jeho závěry do praxe. Výraz „reformace“, kterým se dnes označuje vznik protestantských odvětví křesťanstva, má mnohem širší význam: tenkrát v 16. století šlo o reformu celé církve. Zde se sv. Karel významně podílel zvláště na obnově řeholního života a vzdělání kněžstva. V jeho provedení pak reforma znamená ne opuštění starého a založení nového, ale kontinuální obnovu toho, co existuje. Ani tato zdánlivě umírněná cesta nebyla pro sv. Karla bez problémů: on totiž hodlal provést reformu skutečně, a ne jen formálně. Možná právě tehdy definitivně zklamal mnohé vysoké funkcionáře, kteří se domnívali, že šlechtický synek obdarovaný kardinálským kloboukem bude ochotným nástrojem jejich rozmarů a intrik.

V naší zemi není mnoho kostelů sv. Karla Boromejského: v olomoucké arcidiecézi tvoří výjimku jen kostelík v Loučce u Lipníka nad Bečvou a kaple v Přestavlkách na Přerovsku. Zato obrazů a soch tohoto světce je poměrně dost: jak už bylo řečeno, naznačují poněkud neobvyklým atributem styl křesťanského života, který směřuje vždycky tam, kde tuší Boží záměr, a je stále připraven k sledování toho, „co Duch praví církvi“.

Karel Komárek

Všech věrných zemřelých

Sv. Jan Maria Vianney vypravuje v jednom dušičkovém kázání velmi živě o jednom knězi, který se dověděl o smrti svého přítele a hned nato sloužil za něho mši svatou: »Začal s velkou vroucností a bolestí. Když byla hostie proměněna v Tělo Ježíše Krista, vzal ji do svých rukou, pozvedl ruce i oči k nebi a modlil se: „Věčný Otče, pohleď na mě, obětují ti Tělo a Duši tvého nejmilovanějšího Syna. Věčný Otče, dej mi za to duši mého zemřelého přítele, která trpí očistcová muka! Ano, můj Bože. Já mám svobodu obětovat ti tvého Syna nebo ne a ty mi můžeš udělit to, oč tě prosím. Můj Bože, udělejme výměnu: vysvobod' mého přítele, a já ti dám tvého Syna! To, co ti nabízím, má nekonečně větší cenu než to, oč tě prosím!“ Tato modlitba byla vyslovena s tak živou vírou, že ve stejném okamžiku viděl tento kněz, jak duše jeho přítele stoupá z očištvence do nebeské radosti.«

Tento text obsahuje celou řadu podstatných výpovědí.

1. Bůh bere náš přítomný život tak vážně, že to má vliv na celou naši věčnost. On na konci nepřejde prostě všechno, co jsme vykonali, ale dbá na naše rozhodnutí. Proto existuje nejen nebe, ale také peklo a místo očišťování. Peklo je ústupek Boží lásky naší svobodě. Místo očišťování je však dar, který nás má uchránit žalu z toho, že bychom prožívali celou věčnost jako ti, kteří ho nejsou hodni.

2. Bůh bere vážně naši důvěru k němu, naši vzájemnou lásku a naše modlitby, které konáme za sebe navzájem. Dovoluje, abychom usměřovali jeho jednání a daruje jednomu na přímlovu druhého dary a milosti, které by mu jinak neudělil.

3. Ježíš Kristus sám nás podporuje, když předstupujeme před jeho Otce a přimlouváme se jeden za druhého. Odevzdává se do našich rukou a tak se

nám poddává, že jej můžeme nabídnout Otci jako svůj vlastní dar. S ním máme v rukou všechno, svou vlastní spásu i spásu celého světa. Neboť co by mohlo být takové, aby to obětovaný Boží Syn nevyvážil?

4. I vůči této nesmírné a nezměřitelné možnosti zůstáváme zcela svobodni. Můžeme se jí chopit, nebo ji přehlédnout. Můžeme vzít Krista do svých rukou a do svého srdce a nabídnout jej Otci a tak získat všechno, ať už pro sebe nebo pro druhé, zvláště pro naše dosud se očišťující zemřelé. Ale můžeme také touto možností pohrdnout a tak zahodit nezměrnou možnost záchranu.

Jak nesmírně stojí tato myšlenka v centru víry a liturgie Církve, ukazuje nám pohled na mešní kánon: Ve všech eucharistických modlitbách následuje po proměňování nabídka proměněných darů Otci. Kněz, Církev a my všichni držíme ve svých rukou ukřižovaného Krista a darujeme jeho (a sním i sebe samy) jako čistou a svatou oběť,

ve které má Bůh zalíbení, kterou přijímá a na kterou odpoví dá svou spásou pro nás samy, pro Církev, pro všechny lidi a zvláštním způsobem pro všechny naše drahé zemřelé a pro všechny, kteří ještě nebyli uvedeni do ráje.

Jak velice jsme to dlužni zemřelým, vidíme z toho, že sv. farář Arský nás nechává oslovit samými zemřelými: »Kdybyste věděli, jak nesmírné je naše utrpení, nikdy byste nám nepřestávali vyprošovat vysvobození.« A on sám k tomu poznamenává: »Je jisté, že máme v rukou všechno, co potřebujeme, abychom zajistili duším v očištvence – své modlitby, své sebezápory, své skutky bliženské lásky a především mši svatou. ...Ano, moji milí, obětujme svá dobrá konání, abychom jim zajistili pomoc. Tak se budeme líbit Bohu, který velmi touží po tom, aby je mohl vysvobodit, a my jim připravíme nesmírné štěstí, že budou moci požívat Boha. A to přejí také vám všem.«

-SKS-

Synoda biskupů

je stále zařízení církve, zřízené papežem Pavlem VI. Předsedou synody je Svatý otec, generálním sekretářem kardinál, který má k dispozici sekretariát pro přípravu jednotlivých zasedání, která svolává Svatý otec. Konají se zasedání řádná či mimořádná, celocírkevní nebo podle svätadílů. Dnešní zasedání je druhé evropské. (První bylo oznámeno na Velehradě v roce 1990.)

Jak synoda pracuje? Přípravný výbor navrhl několik témat z nichž Svatý otec vybral jedno: Ježíš Kristus žijící ve své církvi, naděje pro Evropu. Komise pak spolu s teology připravila první návrh pracovního materiálu. Ten spolu s velkým dotazníkem poslala biskupům k připomínkám. Po zpracování vytvořili pracovní materiál pro účastníky.

Kdo se účastní synody? Všichni předsedové biskupských konferencí. Dále každá konference vyšle zvolené zástupce. Z malých zemí po dvou, z velkých více, například Francie má šest, Itálie devět. Z České republiky vedle předsedy konference otce kardinála Vlka je tam biskup plzeňský František Radkovský a já. Kromě toho jsou členy synody představitelé papežských úřadů, většinou kardinálové, dále někteří biskupové nezávisle jmenovaní Svatým otcem a zástupci biskupů ze všech kontinentů. Kromě biskupů jsou mezi členy také zástupci nejvyšších představených řeholí a představitelé katolíků jiných obřadů. Vedle členů jsou přítomni auditoři, Svatým stolcem pozvaní řeholníci a řeholnice, laici, zástupci různých hnutí a institucí. Ti ovšem nehlasují, podobně jako hosté z jiných křesťanských církví.

Jak vypadá zasedání? Na plenárním zasedání přednesl relátor souhrnnou zprávu. Pak měl každý člen právo na osmiminutový příspěvek, auditoři na čtyřminutový. Po několika dnech takových projevů byla vypracována správa pro diskusi. Po jejím vyslechnutí se účastníci rozdělili do devíti jazykových sku-

pin k diskusi, v níž hledali odpovědi na otázky, co vidí jako nejdůležitější z toho, co bylo řečeno, k čemu se chtějí vyjádřit. Naše skupina si například vybrala osm bodů. Na společném zasedání pak zástupci skupin přednesli v dvacetiminutových referátech výsledky. Tak jsme viděli, jak pracují jiné skupiny a čím se zabývají, jaké mají pohledy. Pak jsme znovu ve skupinách pracovali na návrhu materiálu pro Svatého otce. Jiná skupina pracuje na návrhu závěrečného prohlášení.

Jsou výsledky synody závazné? Nejsou. Synoda vydá svou autoritou jen prohlášení. Ostatní výsledky své práce předá Svatému otci, který vydá svou autoritou apoštolskou exhortaci.

Stojí pak za to věnovat synodě tolik námahy? Určitě ano. Synoda je velká teologická zkušenost. Na začátku například je vidět, jak jednotliví pastýři zodpovědní v církvi, ale každý ve svých podmínkách a se svým osobním přístupem a formací, vidí potřeby církve a aktuální úkoly. Někteří jsou jakoby sehnuti pod tíhou starostí. Jen si představme, že jsou tu biskupové ze zemí, kde se válčí nebo kde je církev jen v diaspoře a společnost je naladěná nepřátelsky, či jinde trpí nedostatkem duchovních povolání nebo i zesvětštění vyprázdnilo kostely... Každý má plnou svobodu říct svůj názor, ale taky se snaží v lásce naslouchat a vidět i očima těch druhých. To nejednou vyžaduje zapření sebe. Ale i sám mohu potvrdit, že když jsem z lásky dokázal ztratit svůj názor, který jsem nemohl prosadit, ukázalo se, že ještě lépe formulovaný se objevil v jiné skupině. Jeden je Duch a vane, kam chce. Společenství biskupů s papežem, které se spolu modlí, naslouchá a pokorně hledá, to je velká duchovní zkušenost.

O čem se nejvíce hovoří? Mám radost, že mnohým leží na srdci mládež a rodiny, smíření

ZE SYNODY BISKUPŮ EVROPY

»Evropo třetího tisíciletí, tobě a všem tvým dětem nabízí Církev ještě jednou Krista, jediného Prostředníka spásy včera, dnes i na věky (srov. Žid 13,8). Nabízí ti Krista, skutečnou naději člověka i dějin. Nabízí ti ho nejen slovy, ale zvláště výmluvným svědectvím svatosti. Svätí a světice, kteří svůj život opírají o blahoslavenství evangelia, představují nejopravdovější a nevěrohodnější avantgardu poslání Církve.«

Jan Pavel II. v úvodní homilii synody

»Někteří lidé uvěřili, že po šťastných a překvapivých událostech roku 1989 nastane ve střední a východní Evropě epocha, ve které se Evropané dočkají realizace ideálů svobody a spravedlnosti při respektování důstojnosti lidské osoby. Místo toho si již předchozí biskupská synoda uvědomovala, že pád komunismu nám přikazuje, abychom se zamysleli nad smyslem celého kulturního, společenského a politického vývoje evropského humanismu, nakolik je poznamenán ateismem, a to nejen v jeho marxistické verzi.«

A. M. Ruco Varela, arcibiskup Madridu

S originálním návrhem poslat do Evropy misionáře z mladých církví třetího světa vystoupil generální představený společnosti misionářů Nejsvětější Panny Marie P. Heinz Wilhelm Stecking. Realizace tohoto návrhu by byla smělym krokem. Přijetí poslu víry, kteří pocházejí z jiných kontinentů, by bylo zdravým aktem pokory pro naše církve a dokonalou příležitostí k navázání společenství se všeobecnou církví.

Francouzský biskup Bellino Ghirard z Rodez navrhl vytvoření celoevropské katolické televize. Vyzval synodální otce, aby povolali skupinu expertů, která by vypracovala takový návrh. Podobné náměty přicházely již dříve z Itálie a Švýcarska.

Apoštolský administrátor evropské části Ruska Tadeáš Kondrusiewicz hovořil o krizi rodiny a poklesu kněžských povolání. Řekl, že postupnou integraci Evropy, zvláště na Západě, a formování nových nezávislých států na Východě provází na jedné straně duchovní krize a na druhé straně místo očekávané duchovní obrody je Východ zaplavován konzumismem a následováním toho, co je na Západě nejhorší, a dále konflikty etnickými, mezináboženskými a náboženskými. Roste propast mezi civilizačním rozvojem a duchovními hodnotami

KAI

»Ukázat světu tvář živého Ježíše«

Vystoupení Mons. Jana Graubnera, arcibiskupa olomouckého,
na zvláštní evropské biskupské synodě

Mluvím svým vlastním jménem. Chtěl bych zdůraznit velkou závažnost tématu, které Svätý otec zvolil pro tuto synodu, a děkuji všem, kteří se podíleli na jejich přípravných pracích. Pro naši práci se mi zdá velmi důležité, abychom si nejen uvědomili četné problémy dnešní Evropy, ale abychom byli konkrétní při propracování hlavního tématu Ježíš Kristus žijící ve své Církvi jako naděje pro Evropu.

Z tohoto důvodu bych se chtěl pozastavit u nové evangelizace, tedy u nového hlásání Ježíše v Evropě, o kterém hovoří *Instrumentum laboris (IL)* v odđílech 52–58. Tam se říká: »Pro evangelizaci v aktuálním světě se jeví jako rozhodující... při-

tomnost živých a zřetelných znamení schopných ukázat přítomnost Pána.« A dále se upřesňuje: »Nestačí, že pravda a milost jsou nabízeny skrze hlásání Slova a slavení eucharistie a svátostí; je nutné je přijmout, prožít a vydávat o nich svědectví ve všech vztazích a činnostech, jak je prožívají svým životním způsobem křesťané a církevní společenství. Nestačí projevy a rity, ať jsou jakkoliv krásné, nezbytné jsou způsoby života plné významu a půvabu.« (IL 57)

Domnívám se, že toto je výzva, která vychází vstříc dnešním pastoračním aktivitám: nestačí předávat co nejpřesněji v katechezích a v kázáních obsah a nauku víry, je nutné, aby lidé dospěli v Církvi k živému setkání s Kristem. A nestačí ani vytvořit různými pastoračními aktivitami příjemné prostředí, ale je třeba, abychom ve svých vzájemných vztazích zakoušeli přítomnost samého Krista (srov. tamtéž, 54). Jen tak se naše pastorační činnost může stát účinnou odpovědí na sekularizaci, která se šíří v dnešní Evropě.

Abychom se stali nadějí pro náš kontinent, musí, abychom tak řekli, Ježíš vyjít ze svatostánků a z chrámů, aby začal kráčet po lidských cestách. Proto je prioritou vystavit na světlo ty projevy křesťanského života, ve kterých se Ježíšova přítomnost nemezuje na oblast svátostí, ale poznamenává výrazně každodenní život. Je třeba, aby se věřící naučili i v těch nejvíce lidských a laických aspektech svého života být živým obrazem Krista, jak jednotlivě, tak společně. Víme všichni, že se tak neđeje pouhým praktikováním svátostí, ale že k tomu dochází především tam, kde se prožívá Ježíšovo přikázání, na jehož základě by bylo možno i dnes říct: »Hleďte, jak se milují a jak jsou

ochotní dát život jeden za druhého (srov. Tertullián).

Je třeba vyjít od prožívaného evangelia a zvláště od vzájemné lásky uskutečňované věřícími ve vztahu ke všem bližním, aby se zrodily ony »způsoby života plné významu a půvabu«, k jakým vyzývá *Instrumentum laboris*. Chtěl bych v této souvislosti popsat naši nedávnou zkušenost s církevními hnutími v České republice; je to zkušenost, která, pokud vím, se ověřila také u jiných národů.

Když Svätý otec vyslal o Letnicích '98 vášnivou výzvu, abychom přijali nová charismata jako dar Ducha, rozhodla naše biskupská konference, že dá podnět k národnímu setkání církevních hnutí a nových společenství. Z iniciativy biskupské komise pro laiky byl utvořen přípravný výbor, který sestavil biskup František Radkovský a představitelé 12 hnutí. Při čtrnáctidenních setkáních dozrál projekt zopakovat pro náš národ nejen velké setkání hnutí z náměstí Svätého Petra, ale také onen teologicko-pastorační kongres hnutí, který je předcházet. Jako místo byla vybrána velehradská bazilika, kolébka víry našich národů a místo posvěcené našimi patrony sv. Cyrilem a Metodějem. Již od počátku přípravy přinesla dobrá spolupráce pozitivní plody i v jednotlivých diecézích.

Od 2. do 4. července probíhal teologicko-pastorační kongres se 137 účastníky a 19 hnutími a společenstvími v atmosféře mimořádného pochopení, spolupráce a vzájemné lásky. Bylo obtížné rozeznat, ke kterému hnutí patří jednotliví účastníci. Ověřila se slova sv. Bernarda: »Potřebujeme jeden druhého: láska vytváří způsob, že nejsem ochuzen o dary těch (řádů), jichž nejsem členem.«

Na závěr se konala diskuse u kulatého stolu na téma »Hierarchické a charismatické dary v Církvi«, které se účastnilo jedenáct českých biskupů, apoštolský nuncijs a kardinál Schönborn z Vídně. V otevřeném dialogu se vyjasnilo mnoho otázek a vzrostla hluboká vzájemná důvěra. Vděčnost, pohnutí a radost, které vyzařovaly na závěr z tváří účastníků, svědčily o skutečnosti jediné Církve a byly vyjádřeny v poselství Svätému otci a dále kardinálu Staffordovi. V tomto poselství představitelé různých sdružení vyjádřili závazek milovat hnutí toho druhého jako své vlastní a zapojovat se stále více v místní církvi.

V neděli 4. července ve starobylé velehradské bazilice za přítomnosti celé biskupské konference se sešlo na 3000 osob z 19 hnutí a nových společenství. Přestože velká část účastníků musela stát čtyři hodiny na nohou, celý program byl sledován s velkou pozorností a rostoucím zájmem. Vrcholem pak byla mše svatá.

Abych naznačil výsledek, uvedu jen jednu epizodu. Pořizováním fotodokumentace byla pověřena jedna nevěřící žena. Na začátku kongresu tvrdila, že bude muset brzy odejít. Po prvních snímcích konstatovala, že se tu »děje něco přitažlivého«. A pak sledovala kongres den pod dni od rána až do pozdního večera a nakonec prohlásila s dojetím, že »všechno ji to hluboce zasáhlo« a že zde objevila »možnosti rozličného života« a »dosud nepoznaný obraz Boha a Církve«.

Tento a mnohé jiné plody, které se nyní projevují v naší místní církvi, nám daly zakusit, jak skrze stále se prohlubující společenství mezi dimenzí hierarchickou a charismatickou může Církev získat novou svěžest, otevřít se beze strachu sekularizované společnosti a ukázat světu živou Ježíšovu tvář.

mezi lidmi i s Bohem, misijní poslání církve i lepší čerpání ze svátostí. Obnova svátostí smíření, eschatologický pohled... Základem všeho řešení je však Kristus, ne člověk. Kristus žijící ve své církvi je zdrojem naděje pro Evropu. Na nás je, abychom jej nechali více zářit v našem společenství, aby bylo vidět, že je nejen přítomný, ale žije v nás a uprostřed nás. Společenství otevřené Božímu slovu tak, že jej nechá vtělovat do svých postojů a skutků, společenství zářivě proniknuté láskou Ducha svätého, to je církev působící jako znamení Boží přítomnosti ve světě.

Jan Graubner, arcibiskup,
člen synody

Pluralita a polarizace (1)

Do našeho slovníku vstoupily tři pojmy, které jsou skloňovány stále častěji ve všech pádech: dialog, pluralita, polarizace.

Slovo **dialog** přeloženo do češtiny znamená rozhovor. Je to meziosobní styk dvou nebo více partnerů, kteří si vyměňují informace tím, že střídavě sdělují své názory a stanoviska a naslouchají názorům a stanoviskům svých partnerů. Podmínkou dialogu je, aby všichni účastníci měli možnost vyslovit svá stanoviska a repliky a měli ochotu i dovednost naslouchat tomu, co sdělují jejich partneři. Dialog může mít ráz neformální a pak probíhá zcela spontánně bez předem vymezených pravidel, anebo se řídí určitými předem stanovenými pravidly, která účastníci dialogu respektují.

Dialog byl oblíbenou formou sdělování poznatků starověkých filozofů. Také náš Pán používal tuto formu komunikace, jak vidíme z jeho rozhovoru s Nikodémem, se Samaritánkou, s učedníky i odpůrci.

Polarizaci v určité skupině či společenství označujeme situací, kdy dochází k vyhrcování protichůdných stanovisek, a v důsledku toho k rozdělování a seskupování kolem určitých protikladných pólů. Názorová polarizace připomíná jev známý z oblasti fyziky.

Pluralita znamená česky mnohost, rozmanitost, složitost. O pluralitě mluvíme tehdy, když existují vedle sebe možnosti, které se navzájem liší, ale přitom jedna druhou nevyklučují.

Z toho, co v poslední době slyšíme a čteme, zaznívá stále zřetelněji, jako by v současném životě naší Církve představovala pluralita něco žádoucího, zatímco polarizaci je třeba zamezit.

Pluralita, která se pokládá za samozřejmou vymoženost moderní společnosti, vystupuje stále častěji i v Církvi jako právo,

ne-li přímo imperativ, kterému je třeba dostát, abychom byli na úrovni. Pluralita pak často slouží jako zdůvodnění opravňující odchýlit se od toho, co bylo dosud přijímáno jako platné a závazné, je to legalizace vstupu dříve cizích prvků převzatých z přizpůsobování se světu. Výtka z polarizace pak svým negativním zabarvením slouží jako důvod, který opravňuje až k osočování a umlčování těch, kteří nejsou ochotni na novoty či odchylky přistoupit.

Ve skutečnosti však mohou tyto dva pojmy nabývat také zcela opačné předznamenání. V určitých oblastech se může projevit pluralita jako něco, k čemu je třeba se stavět uvážlivě a kriticky. Polarizace se může jevit také jako zcela nezbytná pro jasné vymezení žádoucích názorů a postojů.

V evangeliu těžko najdeme něco, co by podporovalo opodstatněnost plurality v oblasti názoru či přesvědčení.

Pluralita se tu vyskytuje jako rozmanitost darů, úkolů a funkcí, které podobně jako rozličné údy v těle všechny slouží v jednom Duchu tělu církevní obce. Pluralita je žádoucí, jestliže se to, co je rozdílné, navzájem doplňuje v rámci sjednocující linie a tak vznikají nové možnosti ve prospěch celku: *Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás: Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou* (Řím 12,6). Sv. Pavel se ptá Korintských: *Mají všichni dar uzdravovat? Mají všichni schopnost mluvit ve vytržení rozličnými jazyky? Dovedou je všichni vykládat?* (1 Kor 12,30). A sv. Petr dodává: *Každý ať slouží druhým tím darem milosti, který přijal; tak budete dobrými správci milosti Boží v její rozmanitosti* (1 Petr 4,10).

A skutečně *Bůh potvrzoval jejich svědectví znameními, divy i rozličnými projevy své moci a rozdělením Ducha sva-*

tého podle své vůle (Žid 2,4). Ale pokud šlo o víru a názory, *byli všichni jednoho smýšlení* (Sk 4,32). Těm, kteří prosazovali jiné názory a jiné učení, než jaké předávali apoštolové, dostalo se nelítostného odsouzení. *Nejsme děti, které se nechávají hnát do bludu každým větrem učení, který má původ v lidském podvodu a vychytralosti* (Ef 4,14).

Pokud jde o polarizaci, ta se v Písmu svatém objevuje jako něco zcela nevyhnutelného: *Tělo žádá proti duchu a duch pak proti tělu* (Řím 7,8) Na jiném místě apoštol říká: *Hleďte, ať vás nikdo neošálí světskou moudrostí a lichým klamem, který se opírá o lidské podání, o živly světa, ale ne o Krista* (Kol 2,8).

Jestliže vzniká v Církvi něco jako rozdělení, pak je třeba správně specifikovat protikladné póly, ke kterým jednotlivé strany směřují. Jinak není možno existující polarizaci ani hodnotit, ani řešit. Polarizujících dvojpólů může být ovšem více a nelze je ztotožňovat, i když se v určitých směrech mohou tu a tam překrývat. Můžeme si to ozřejmit na konkrétním příkladu naší nedávné zkušenosti: Hnutí »Kairos« není polarizačním protipólem hnutí, které představuje zájem o tradiční římskou liturgii. Protipóly netvoří ani tradiční liturgie a pokoncilní liturgie. Stará a nová liturgie nestojí proti sobě jako něco, co se navzájem vylučuje, nýbrž jako něco, co zákonitě stojí vedle sebe. Hnutí za tradiční liturgii není podnětem k polarizaci, nýbrž je příkladem zájmu o uznání a přijetí jinde již existující a zcela legální plurality. Rozličnost spiritualit a s tím související rozličnost ritů nepředstavuje v Církvi polarizaci, ale zdravou, správnou pluralitu. Pokud kolem této otázky vzniká polarizace, pak je to polarizace o něčem jiném, vzešlá z předsudků a nepochopení. Tato polarizace vzniká spíše nedorozuměním, protože jedna

strana zcela bezdůvodně cítí potřebu bránit něco, co druhá strana ve skutečnosti vůbec neohrožuje. V tomto případě je žádoucí odstranit důvody této zbytečně vniklé polarizace vstřícným a upřímným dialogem, který je vhodným prostředkem k překonání podobných nedorozumění.⁽¹⁾

Jiná je situace, vytváří-li se rozdělení týkající se věroučných nebo mravoučných otázek. Ani v otázkách víry, ani v otázkách mravů není v Církvi možná pluralita. Nemůže být pravda víry, které věříme i nevěříme, nemůže být mravní zákon, který platí i neplatí. Propaguje-li se v otázkách víry nebo mravů různost názorů, vede to nevyhnutelně k polarizaci.

Tato polarizace sama o sobě není známkou nemocného, nýbrž stále ještě zdravého organismu. Kdyby se organismus sám nebránil před tím, co do něho proniká jako nesourodé a neorganické, byl by ve stavu ohrožení, neboť ztratil svou imunitu. Proto platí v řádu a organismu milosti to, co apoštol vyjádřil slovy: *Tam, kde se rozhojnil hřích, v ještě větší míře se rozhojnila milost* (Řím 5,20–22).

Někdy se zdá, jako by polarizace vznikala kvůli věcem podružným, nepodstatným. Ale problém může být složitější. Liberalistické názory nejdříve zpochybnily a nakonec popřely některé základní pravdy víry a nevyhýbají se při tom ani osobě Ježíše Krista. Dokud se zastánci těchto novot nacházejí v obklíčení většiny, která je nepřijímá, neodvází se otevřeně vystoupit se svými názory, ale zamlžují je a zaměřují se prozatím pouze na některé vnější jevy. Oblíbeným terčem je např. lidová zbožnost. Liberál nezáčne přesvědčovat věřící, že v monstanci je pouze oplatek, ale pokusí se ve svém prostředí potlačit ty vnější projevy úcty, které vycházejí ze živé víry ve Spasitelovu eucharistickou přítomnost. Vymizí-li tyto projevy,

vytratí se nakonec i sama víra. Prostým věřícím však jejich sensus fidei napovídá, že za touto tendencí je něco nekalého. Vznikne polarizace kolem »podružného«, které je ovšem symptomem latentní polarizace, kde už póly jsou ve skutečnosti víra na straně jedné a nevěra na straně druhé.

Často býváme svědky také uměle vyvolané polarizace. Umělá polarizace se vytváří, když do sporné otázky, která se týká jen určité skupiny nebo určité instituce, jsou nežádoucím způsobem zatahovány další lidé nebo celá veřejnost, která nemá dostatek informací, a tím méně kompetence, aby mohla spornou situaci posoudit. Protože títo lidé nejsou s to obsáhnout racionální jádro problému, opírají se převážně o záměrně vyvolané emoce, které mají jiné kořeny než jádro věci. Stojí tu pak proti sobě spíše emocionálně podbarvené vztahy a apriorní nebo iracionální postoje, a vůbec ne věcné důvody a objektivní skutečnost.

Nekompetentní osoby jsou do problému snadno vtahovány tím, že se problém ventiluje v nepatřičném prostředí. V poslední době jsme často svědky toho, jak se osobní spory a ryze vnitrocírkevní otázky stávají tématem pro veřejně sdělovací prostředky. Někdy jsou to neodpovědní a odborně nepřipravení redaktori, kteří hledají senzace za každou cenu a rádi si poslouží náměty z choulostivé oblasti náboženství a církve. Jindy jsou to samotní členové Církve, kteří se obracejí na sdělovací prostředky v očekávání, že si tak zajistí u publika popularitu a podporu pro svá nezřídka sporná stanoviska.

Chceme-li se pokusit využít pro zmírnění polarizace dialogu a protikladné strany jsou ochotny na dialog přistoupit, je třeba především zajistit pro takový dialog přiměřené a zvenčí nerušené prostředí. Ti, kdo chtějí spolu vstoupit do dialogu,

mohou mít odlišné názory a postoje, ale musí mít společnou řeč. Proto si musí nejdříve ověřit, že pod pojmy a hodnotami, které používá jeden z partnerů, si druhý představuje přesně to, co tím míní partner první. Jestliže partneři nedojdou ke shodě, pokud jde o používané pojmy a termíny, anebo na to nedbají, jejich dialog může vést jen k dalšímu prohloubení polarizace. Jestliže např. pro jednoho je evangelium Bohem inspirovaná a zjevená pravda a pro druhého pouze účelový lidský výplod, nemohou se při svém dialogu o evangelium vůbec opírat.

Dojít ke shodě je obzvláště komplikované, jestliže potřebné argumenty nejsou jen věci faktů, rozumu a logiky, ale i věci víry. Jestliže jako věřící člověk mám vést dialog s teologem, který nevěří, že pod eucharistickými způsoby je skutečně přítomen živý Kristus se svým tělem a duší, lidstvím a božstvím. Určitě se rozcházíme nejen v této otázce, ale v celé řadě dalších otázek, ale i termínů a hodnot. Znamená to přinejmenším, že se každý zcela odlišně díváme na evangelium. Zcela jinak chápeme učitelský úřad a autoritu Církve. Jestliže pro něho je evangelium pouze lidským podáním a pro mne zjeveným Božím slovem, jsme každý na zcela jiné platformě a nemáme šanci se v otázkách týkajících se víry domluvit.

To má všechno velmi vážné důsledky. Můj partner totiž nedsílí se mnou nejen pojmy, ale ani víru. Víra však není věcí diskuse, není to soubor znalostí nebo vědecký systém. Kdyby víra závisela pouze na znalostech, případně titulu, bretaňská selka by neměla šanci, ale ona na tom může být naopak se svou vírou dokonce lépe než profesor teologie. Víra je dar. Ačkoliv to zní paradoxně, i teolog může být ve skutečnosti nevěřící. Teolog, který nevěří v eucharistii, má sice mnoho znalos-

tí, ale nemá víru. Buď k ní nedospěl, nebo ji opustil. Náš dialog může začít pouze od otázky, co je to dar víry jakožto vlité ctnosti. Navíc opravdová víra není jen podmínkou našeho dialogu, ale je podmínkou spásy. *Kdo neuvěří, bude zavržen* (srov. Mk 16,16). Náš dialog, má-li začít, musí se vlastně vrátit na sám začátek evangelizace. Ta může být v tomto případě nevěřícího teologa složitější a obtížnější než u člověka od narození nevěřícího. Jedna strana se tu cítí osvobozena od »zastaralých předsudků«, a druhá naopak konstatuje, že se nejedná o pouhý názorový rozdíl, ale o diagnózu smrtelného ohrožení duchovním »virem HIV«.

To, co je tu námátkou použito jako ilustrace, není pouhá smyšlenka. Po zveřejnění Eggerova seznamu (Světlo číslo 34/99) navštívila jednoho z našich biskupů věřící žena a stěžovala si, že přesně to, co je v tomto seznamu uvedeno v jeho pravém sloupci jako liberalistické úchylny, vyučuje a hlásá v jejich farnosti jejich nový vysokoškolsky připravený pastorační asistent. Odkud se u něho vzaly liberalistické, s vírou neslučitelné názory? Přinesl si je ze své vysoké školy. Přijal je na fakultě, možná dokonce v dobré víře, protože před tím víru v jejím zdravém celku nepoznal. Výuka teologie, která neprohlubuje víru, víru zabíjí. Ti věřící, kteří, podobně jako on třeba bona fide, jeho »teologii bez víry« přijmou, dostanou se časem nutně do konfliktu s jinými věřícími, kteří ji naopak pokládají za neslučitelnou se svou katolickou vírou. Je tu živná půda pro vznik polarizace, která staví biskupy do svízelné situace. V našem případě jedna strana už si stěžuje u svého pastýře. Zítra si může přijít stěžovat druhá. Ale to je teprve začátek polarizace, která v plné síle teprve propukne, protože tento absolutent není sám. Takových absolutentů každým rokem přibývá.

Vyhrocuje se proto i polarizace. Mezi jedním a druhým pólem se bezradně pohybuje »nepolarizovaná« vrstva věřících, kteří nechápou, co se děje, a tak si jen stěžují na skutečnost, že my katolíci máme stále něco jeden proti druhému. Ale jak smířit nesmiřitelné? Tady je na místě jasný hlas pastýřů. Je na nich, aby bez ohledu na popularitu zvážili, zda je možno smiřovat zdravé s nezdravým, anebo je třeba v zájmu zdraví očistit zdravé od nemocného.

Američtí biskupové, kteří poznali, jak nebezpečná je taková situace pěstování a rozmnožování liberalismu ve školách a seminářích, soustředili svou pozornost na to, aby na katolických učilištích byla zaručena čistota katolického učení, a začali ji systematicky důsledně sledovat. Je u nás něco takového možné?

Lubomír Štula

Poznámky:

⁽¹⁾ Při žádosti o povolení tradičního římského ritu v souladu s dokumentem *Ecclesia Dei* nešlo nikdy o snahu nahradit nový ritus znovu ritem původním, nýbrž pouze o to, vytvořit možnost účastnit se starého ritu těm věřícím, kteří k němu tíhnou.

Co ti prospěje učeně rozmlouvat o Trojici, chybí-li ti pokora, takže Trojice v tobě nemá zalíbení? Věru vznešená slova nečiní člověka svatým a spravedlivým, ale ctnostný život ho činí milým Bohu. Přejdi si raději mít pokoru než znát její definici. Kdybys znal zpaměti celou Bibli i výroky všech učenců, co by ti to všechno prospělo bez Boží lásky a milosti?

Každý člověk přirozeně touží po vědomostech; ale co prospěje učenost bez Boží bázně...

Tomáš Kempenský,
Následování Krista

Andělský kněz P. Pio

Pater Pio se stýkal s anděly tak, jako my se stýkáme s přáteli. Především se svým andělem strážným, kterého viděl svými tělesnými očima. »Když mě budeš potřebovat, pošli mi svého anděla strážce,« doporučoval svým návštěvníkům. Podobně jako jiní svatí, např. sv. farář Arský, dokázal číst jako v otevřené knize, co se událo v duších jeho kajcníků. A viděl i jejich budoucnost.

V roce 1947 se k němu přišel vyzpovídat jeden polský kněz. A k svému velkému překvapení slyší tento Polák, jak mu otec Pio říká: »Jednoho dne se staneš papežem!« Ten mladý kněz se jmenoval Karol Wojtyla...

Před zpovědnicí otce Pia stávaly dlouhé řady kajcníků a čekaly celé hodiny, až na ně přijde řada. Tak byla zpovědnice v San Giovanni Rotondo, podobně jako v Arsu, místem, na kterém tento světec strávil velkou část svého života. Minimálně 12 hodin denně!

Facka jeho života

Tak přijal jednoho dne pochybovače první třídy, francouzské-

ho seminaristu Jeana Deroberta. Pozdější kněz chrámu Sacré Coeur v Paříži vypravuje ve své knize *Pater Pio, svědek Boží* jednu příhodu. V důsledku dětského nadšení, které panovalo kolem otce Pia, měl tento seminarista přímo »alergii na všechno božské«. Pohrdal poutníky a obyvateli v Garganu.

Příští den si dodal odvahy a šel se k otci Piovi vyzpovídat. Díky své klerice mohl se dostat snadno kupředu. Byl pátý v dlouhé řadě a proti všemu očekávání dostal trochu strach, protože často slyšel, jak se ze zpovědnice ozývá hlasitá otázka zpovědníka: »Jak často?« nebo »Proč jsi to udělal?« Někdy dokonce svého kajcníka prostě a jednoduše vyhodil.

Konečně přišla na něho řada. Měl zažít něco, co mělo poznamenat celý jeho život. Vyznal své hříchy. V tom slyší: »Zapomněl jsi na to a na to. A před dvěma roky, tam a tam, proč jsi to udělal? A všechno ostatní je v pořádku?« A svatý zpovědník mu vysvětluje, jak je to všechno závažné. Upřímně řečeno, tak si to Jean Derobert nepředstavoval. V ústech otce Pia do-

stávaly všechny viny »svůj správný rozměr«. Jean Derobert dostal rozhrěšení, zatímco otec Pio začal plakat a trpět, při čemž mumlal: »To je špatné, to je špatné!«

Pak přišel rozhodující okamžik. Zcela neočekávaná otázka: »Věříš na svého anděla strážného?« Abbé Derobert je zmaten a koktá: »No, no, ještě jsem ho neviděl!« A dokládá tak pochybnosti žáka teologie, který je povznesen nad takové svatouškovství. Neměl však čas slunit se ve své samolibosti, když se mu před očima zajiskřilo tisíce hvězdami a uši jej strašně bolely. Otec Pio, Boží mstitel, mu svými selskýma rukama vysadil dvě facky se slovy: »Jen se dobře podívej, je tady, a jak je krásný!« Seminarista se otočí a nevidí nic. Otec Pio zůstává neoblomný: »Tvůj anděl je tady a chrání tě! Popros jej, jen jej popros!« Seminarista k tomu dodává: »Jeho oči byla zcela jasné, zářilo z nich světlo mého anděla.« Jeho nevěra od té doby zmizela. Z povrchního bohoslouce se stal nadšený společník svého anděla strážného.

Pater Pio se se svým andělem bavil. Mnoho mnichů slyšelo tyto rozhovory. Slyšeli při tom přirozeně jen otázky a odpovědi otce Pia. Je možné se domnívat, že poslání jeho anděla po jeho boku nebylo vždy pohodlné.

Zlatá slova

Velmi živé spojení otce Pia s jeho andělem strážným sahá až do jeho dětství. Bylo stále hlubší a vnitřnější, takže se dokonce stávalo, že svém andělu huboval, když se hned neozval. Když si anděl opět jednou musel nechat vyhubovat, řekl mu s velkou láskou: »Jsem ti stále nablízku, můj milý mládenče, zahrnuji tě stále svou přízní, která dala vzniknout tvé vděčnosti k Miláčkovi tvého srdce. Tato moje láska k tobě nevyhasne ani na konci tvého života. Víím, že tvoje velkomyšlné srdce stále bije pro našeho

společného Miláčka.« Anděl hovořil o Pánu Ježíši.

20. dubna 1920 napsal otec Pio jedné paní, se kterou si dopisoval:

Rafaelino, jaká je to útěcha, když víme, že jsme stále pod ochranou nebeského ducha... Udělejte si svým nekrásnějším zvykem stále na něho myslet; buďte si vědoma skutečnosti, že od kolébky až do hrobu je vedle nás nebeský duch, který nás nepouští ani na okamžik, který nás vede a chrání jako přítel a bratr, který nás má ustavičně těšit, zvláště v našich smutných hodinách. Musíte vědět, Rafaelino, že tento dobrý anděl se za Vás modlí; obětuje Bohu všechny dobré skutky, které vykonáte, stejně jako všechny Vaše čisté a svaté touhy. V hodinách, ve kterých si připadáte sama a opuštěná, nestěžujte si, že nemáte žádnou spřízněnou duši, které byste se mohla otevřít a svěřit jí své bolesti; pro samo nebe, nezapomínejte na tohoto svého nebeského druha, který je vždy připraven, aby Vám naslouchal, je vždy připraven Vás potěšit. Ó drahocenná péči! Ó šťastné společenství!

Představte si, že tato pohnutá slova, která ukazují tak jednoznačně pravdivě vnitřní pohled, adresuje otec Pio nikoliv Rafaelině, ale nám. Měli bychom se je naučit nazpaměť, přijmout je do svého duchovního života a žít z nich každičký den. Je v nich vyjádřen osobní mystický svazek s naším andělem strážným a představen zřetelně náš vztah k němu. Opišme si tato zlatá slova, vložíme je do své modlitební knížky a čtíme je znovu a znovu, až na ně budeme nejen myslet, ale budeme ve svých všedních dnech podle nich skutečně žít.

P. Pio si zaslouží, abychom jej nazývali »svatým andělem strážným«.

*Z knihy Andělé, nakladatelství Parvis Hauteville
Překlad -lš-*

Izraelští synové pravili kdysi Mojžíšovi: „Promlouvej k nám a poslechneme; jen ať k nám nemluví Pán, sice zemřeme“ (Ex 20,19). Ne tak, Pane, ne tak prosím já; raději tě s prorokem Samuelem pokorně a toužebně vzývám: „Mluv, Pane, neboť poslouchá tvůj služebník“ (1 Král 3,10). Nechť ke mně nemluví Mojžíš nebo jiný z proroků, ale raději promlouvej ty sám, Pane Bože, moudrosti a světlo všech proroků; vždyť ty mě můžeš poučit i bez nich, kdežto oni bez tebe nemohou nic.

Mohou sice zvučně hovořit, ale ducha neudělují. Krásně mluví; ale když ty mlčíš, oni srdce neroznítí. Spisují knihy, ale ty zjevuješ jejich smysl. Předkládají tajemství, ale ty odhaluješ jejich význam. Vyhlašují příkázání, ale ty je pomáháš plnit. Ukazují cestu, ale ty dáváš sílu po ní kráčet. Oni působí jen zevně, ale ty vzděláváš a osvěcuješ srdce. Oni zalévají povrch, ale ty dáváš úrodnost. Oni hlásají slova, ale ty udělujes sluchu vnímavost.

Kež tedy ke mně nepromlouvá Mojžíš, ale ty, Pane, můj Bože, věčná Pravdo, abych snad nezemřel a nezůstal bez užítu, kdybych byl jen zjevně napominán, ale ne v nitru roznicen. Ať mi není k odsouzení slovo, které jsem slyšel, ale neplnil; poznal, ale nemiloval; uvěřil, ale nezachovával.

Tomáš Kempenský, Následování Krista

Svatý farář Arský 10

A když sám svatý Pavel řekl: *Castigo corpus meum – Trestám své tělo*, je možno se domnívat, že mluvil nikoliv o důtkách, nýbrž o postu. Vždy znovu čteme v evangeliu o modlitbě a o postu. Kristův boj proti satanovi na poušti se odehrával v modlitbě a v postu.

Navíc musíme konstatovat, že farář Vianney na vrcholu své činnosti tesknil po oněch krásných dnech své samoty a zvolal: »Jak šťasten jsem byl v ony dny, kdy jsem byl sám!« Byl to nepochybně výkřik srdce. Ale lidi, kteří doslova proudili za ním, nebylo možno odkázat.

Nakonec musel sám dojít k přesvědčení, že nemůže dále vést svůj přísný život pokání v původní formě, protože by tím utrpěl jeho kněžský úřad a jeho tělesné síly by se předčasně vyčerpaly. Přitom šel až na samu hranici toho, co si mohl dovolit. To je jisté. Sám musel konstatovat: »Nemůžu už zůstat tak dlouho bez jídla, jinak bych nemohl mluvit.« V této věci poznal farář Vianney Boží vůli a řídil se podle ní.

Ale chtěl bych poukázat na něco jiného. Když farář Vianney přišel do Arsu, věděl, že bude jedno se svými farníky, že je může jen tehdy představit Bohu, když bude své působení podporovat kajícími skutky, aby tak konal dostiučinění za duše, aby se kál za jejich hříchy a viny. Když zjistil, že má farníky, kteří jsou sice pokřtěni, ale prakticky jsou to odpadlíci, jimž hrozilo zatracení, věřil, že je musí jako Kristus »znovu vykoupit«.

Necítil se před svými farníky jen jako zástupce Boží před lidmi, ale také jako zástupce hříšné farnosti před Bohem. I když farář Vianney nikdy nemluvil o mystickém Těle Kristově, měl pro to hluboké pochopení a jednal podle toho. A tak se také stalo, že ve svém kajícím životě stále více chápal, že

musí zachovávat správnou míru, a když se mu podařilo převést farnost opět na správnou cestu, poznal, že by jednal nerozvázně, kdyby nemohl dostat svým povinnostem faráře.

Začal uplatňovat rozumnou zdrženlivost v jídle a pití a jednal tak, jak to bylo nutné. Po celý život nebyl žádným labužníkem ani velkým jedlíkem, ale staral se více o řádné vedení kuchyně. S jedním hrncem brambor na několik dní včas skončil.

Tak dovolil, aby se v sakristii zatopilo (byla to místnost, kde téměř celé dny zpovídal) a i v jeho ložnici směli za velké zimy rozdělat v kamnech oheň.

Jeho »mladistvé bláznovství«, jak to sám nazval, následoval nyní zdravý smysl pro životní potřeby. Jestliže dříve bylo určité přehánění zdrojem jeho radosti, nyní udávala tón spíše moudrost, aniž by tím skončil jeho vnitřní kající život uvedení na správnou míru.

JEHO KAZATELNA

Jak bylo jeho povinností, překládal farář Vianney velkou váhu svému kazatelskému úřadu. Začal s tím již v Ecully jako kaplan. To, co se nám zachovalo z jeho předloh pro kázání, dokazuje, že zcela prostými slovy, ale jasně a stručně předkládal lidu křesťanské pravdy. Jeho vlastní sestra vyprávěla, že sice nebyl dobrým kazatelem, ale lidé se hrnuli do kostela, sotva začal stoupat na kazatelnu.

Když kázal, mluvil tiše, hlavovým hlasem, který byl sice slabý, ale pronikal do srdce. Tak tomu bylo, dokud působil v Ecully jako kaplan.

Ale v Arsu byl přesvědčen, že musí jít jinou cestou. Zůstal sice nadále zcela jasný a prostý ve výrazu, ale prodloužil o něco svá kázání a svou řeč obohatil, takže byla obraznější a barvitější.

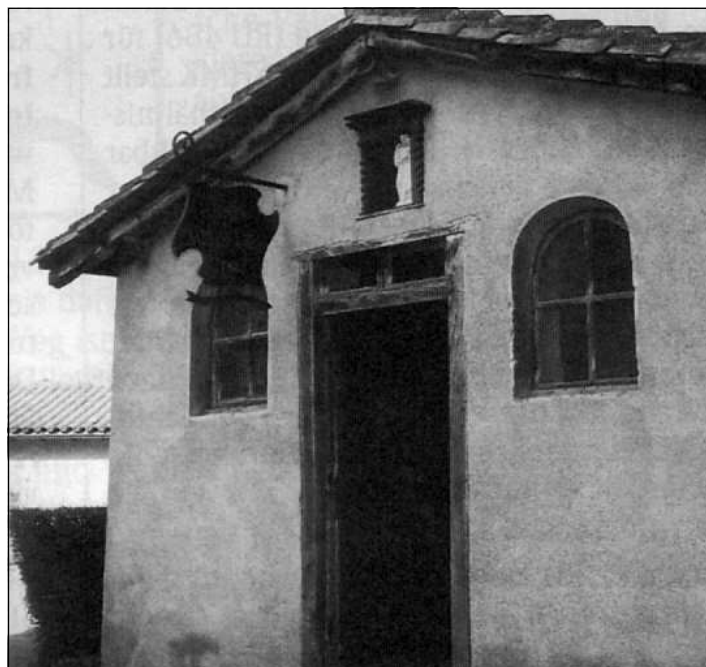
Úspěch jeho kázání byl velký, takže se již za jeho života vydávala knižně, zvláště když si je v počátcích svého farářského působení sám psal. Ale o tom se zde nemůžeme příliš rozpisovat.

Jeho kázání obsahovala mnoho jeho osobních příkladů a vzpomínek, opakování výmluvných výkladů a cenných myšlenek, které budeme moci ve svém výkladu v tom či onom případě ocenit, neboť tím vystupuje do popředí zvláštní charakteristika tohoto světce.

Cena jeho kázání spočívá méně v jejich obsahu, více však ve výrazu, s jakým je přednášel lidem. Jeho řečnické nadání, jeho mimika, jeho gesta, působivost jeho přesvědčující síly a celá jeho osobnost na kazatelně způsobily, že jeho výklady byly velmi působivé.

Na konci jeho života to došlo tak daleko, že už mu nemohli rozumět ani ti, kteří seděli přímo pod kazatelnou. Ale on sám byl tím, co přednášel, tak dojat, že mu stály v očích slzy a nemohl své kázání ani začít. Duše se cítily osloveny, to, co řekl, na ně silně zapůsobilo, ale dosažená obrácení je třeba připsat spíše moci jeho svatého života než tomu, co řekl z kazatelny.

Vstup do domku faráře Arského

Čím větší a lepší máš vědomosti, tím přísněji pak budeš souzen, když nebudeš i svatěji žít. Nevynásej se tedy žádným uměním nebo věděním, ale spíše měj bázeň z toho, co ti bylo dáno znát. Když se ti zdá, že mnoho víš a dosti dobře chápeš, uvědomuj si, že je mnohem více toho, co nevíš. Nebud' domyšlivý, spíše se přiznávej ke své nevědomosti. Proč by ses měl nad kým-koli vyvyšovat, když jsou někteří ještě učenější a věci znalejší.

Tomáš Kempenský,
Následování Krista

Když se svatého Jana Vianneye jedou zeptali, kdo je nejlepším kazatelem, odpověděl: »Ten, kdo nejvíce miluje Boha!«

Že právě jeho spolubratři z okolí pozorovali mladého faráře a snažili se zjistit, jak si vede, je pochopitelné. Byl znám mezi nimi jako velmi málo nadaný člověk, který pro svou nevědomost byl propuštěn ze semináře. Jak mohl tento kněz dosahovat takových úspěchů ve zpovědnici? Jak si vysvětlit, že jej navštěvují lidé z blízka i z dále, aby si odnesli duchovní radu a podporu? K tomu ještě přistupuje, že jeho osobní boj se satanem nezůstal utajen.

(Pokračování příště)

Tep pro věčnost

Žít z růstu naděje před narozením dítěte je vždy víc než jen společenský konsenzus

V matčině lůně začal klíčit nový život a s ním i naděje. Naděje je více než pouhý princip. Ona oživuje. A jestliže ji správně neseme, je život. Naději je třeba odkrývat. Neznámý kontinent se odhaluje, když tušení zraje k jistotě. Nejdříve nedosažitelně daleko roste otázka. Tušení se prohlubuje. Odpověď přinese čas, o něco dříve dalekohled medicíny, analýzy.

Moment odhalení má mnoho vlastností: úzkost nejistoty, plnost přání, radost ze života, strach před následky, bolest z odříkání a ze ztráty svobodné volby, zisk pro budoucnost. Pocit je zatím nedefinovatelný, protože určení nového života je zatím nedotčeno. Jedno je jisté: Život se změní, nová událost zbourá rázem útulnou těsnost domácí navyklé pohody. Ale naděje, je-li dobře nesena, prudce otevře okna.

Naděje má své jméno. Jsou to často sourozenci, kteří chtějí poznat svého bratříčka či sestřičku z matčina lůna. Chtějí to děťátko nějak pojmenovat a dávají tak svou přemočarost a přirozenost dospělým velkou

Dítě v matčině lůně má svůj vlastní život, jedinečný, neopakovatelný, nezaměnitelný. Nepatří své matce, i když ona je nosí...

lekci. Jméno označuje osobu. Již teď, dluho před narozením. Dítě má již své místo, svoje doma. Opět jsou to první sourozenci, kteří se starají, kde bude Michálek nebo Monička spát, jíst, hrát si. Vytvářejí pro dítě doma místo, protože má již místo v jejich srdci. Tak nabývá naděje svou podobu.

Bezstarostnost sourozenců je povzbuzující. Zdá se, jako by neměli nic jiného na starosti než číst knihy proroků rodinného

štěstí. Švýcarský lidový básník Albert Bitzius napsal: »Děti jsou největší poklad pro stát, tak jako jsou nejbohatším darem pro dům.«

Měl ve své době jistě pravdu. Dnes se na děti hledí z čistě mikroekonomického hlediska jako na »chybnou investici«, která stojí každý měsíc celé tisíce. Děti dělají malé byty ještě těsnější, prostředí ještě hlučnější, emancipaci ještě těžší. Dvě třetiny rodin s větším počtem dětí nedosahují minimální normy bytového prostoru. Podle průzkumu se každý třetí pár děsí nákladů, každý pátý nároků na čas a na výchovu. Bezdětní partneři, kteří oba pracují, mají trojnásobně vyšší životní úroveň než rodiny se třemi dětmi, ale jen s jedním výdělkem. Mimoto pár, kde oba pracují, si zajišťuje dvojí důchod. A tak dále a tak dále. Bez naděje by to vůbec nešlo.

Rodina je prostředím naděje

Ale nejde to ani bez rodiny. Co vědí profánní věda, politika a byrokratičtí úředníci o životě? Všechny jejich politické formule mají stejně jako u Telleranda co do činnosti jen s rozumem. Ale naděje, která dává život, vidí dále. Malé boty rozumu nejsou ani s námahou schopny držet krok se sedmimilovými botami srdce. ON nebo ONA je tady. Plánované nebo neplánované, přijímané nebo odmítané, to jsou všechno kategorie pro ministerstvo nebo pro průzkum, ale ne pro život rodiny. Pro tu platí jedno: Je tady!

Politikové se mohou dále hádat o otázkách sociální spravedlnosti a generativního chování obyvatel v Evropě. Dítě musí stát mimo dispoziční horizont. Děti nejsou objekt pro romány, pro stát nebo pro poradenskou mašinerii. Děti jsou subjekty, mají jméno, otce a matku, jsou to lidské osoby.

V každé normální rodině je dítě předmětem lásky samo o sobě. V rodině získává svou osobnost, ve společnosti ji pak prožívá. Výchova k osobnosti, k sebeuvědomění, k síle přijmout budoucnost se neuskutečňuje sériově na běžícím pásu, ale zcela individuálně od člověka k člověku, od TY k TY. Každé dítě musí mít právo na svou matku, na svého otce, na ochranný prostor své intimity, ve kterém vyžívá osobnost. Být uznáváno ve své individualitě, ve svém

JSEM a MÁM, to je něco, co dětem v celodenních jeslích a domovech často schází. V rodině se dítě učí lépe než kdekoli jinde hlubokému smyslu těchto dvou slov, která člověk nejčastěji a s nejbohatším a nejhlubším obsahem užívá. MÁM a JSEM. Rodina je prostředím naděje.

Prapůvodní potřeby každého dítěte: potřeba bezpečí, potřeba být přijímán, potřeba ochrany, autority a lásky jsou zcela specifické pro rodinu. Americký sociolog Robert Skynner napsal v knize *Rodina, osud a šance*: »Rodina má velké tvůrčí síly. Když se však rozpadá, roste v ní stejně velký potenciál ničivé síly.« Rozvíjet tvořivé síly, to začíná již s přijetím neočekávaného, nepředvídaného, s přijetím toho, který se nemohl zeptat, zda je žádoucí a zda je vítaný, který prostě přichází. O kolik jednodušší je životní způsob dítěte, které bylo očekáváno s radostí, jehož rodiče se na tento příchod pečlivě a s láskou připravovali a mysleli již mnoho na jeho budoucnost, dříve než se objevilo na tomto světě. Známa psycholožka Christa Meves ví, o čem mluví, když píše o této moudrosti po řadě otřesných případů ze své klinické praxe. Tato současnou vědou potvrzená pravda byla známá již ve starověku. 350 let před narozením Krista řekl Aristoteles: »Těhotná žena musí pečovat o své tělo. Její mysl musí být zbavena všech starostí, protože rostoucí dítě si bere mnoho z těhotné matky, tak jako rostlina z půdy, ve které je zakořeněna.«

Duchovní tkáň dobré naděje

Jestliže matka prožívá své těhotenství bez naděje, jak smutné je pro dítě přijít na svět. Jsou matky, které z toho vyvozují závěr: raději mrtvé než smutné. Ale smrt není žádnou alternativou, ani pro matku, ani pro dítě. Devizou musí být: učit se naději, žít naději.

Tento proces učení je někdy namáhavý, nikdy však není nemožný. Je to věc prostředí a věc poradců. Zde nejde pouze o nárok »velkých tvořivých sil rodiny«. I druzí musí umět doufat nebo se to učit. Především otec. Jeho přítomnost je zakládající silou, pokud nosí naději ve svém srdci. To živí zárodek naděje. To utváří prostředí. To dává tak velký pocit jistoty, tak mnoho bezpečí, že ženě přibude mnoho sil, aby unesla to, co musí snést. Souhlasná přítomnost otce je jako vzduch, neviditelný, nevnímátný, a přece naprosto nezbytný. Když k tomu přistoupí, že se dámě své

naděje také dvoří, může vytvářet štěstí i v jinak mizerných podmínkách. Samozřejmě, těhotná žena může nosit nákupní tašku a koše s prádlem. Ale takové drobné pozůstatky rytířskosti ulehčují její tíži. Oslnivé neonové světlo našeho světa a funkcionalismus našich manažerů nemá o tom ani tušení. »Srdce má své důvody, o kterých rozum nic neví a ani je nemůže pochopit,« říká povzbudivě Blaise Pascal. Samozřejmě srdce jsou tajné kanály a kapiláry srdce, duchovní tkáň dobré naděje.

Časem přibývá i otázek a hádanek. Jak vypadá? Já si po dvou děvčátkách a sedmi chlapcích umím představit jen kluka. Je pevný, silný, nebo štíhlý? Je citlivý, introvertní, hlučný, klidný, živý? Jaké má oči? Naděje hledá svou tvář. Jako rozptýlené světlo se zatím prodírá přes silné mléčné sklo do malého prostoru vlastního Já. Toto světlo se spojuje do svazku, otázky vytvářejí ducha fyziognomie. Chtěly by osobu obsáhnout, modelovat, ztělesnit ji v jistotě života konkrétní osoby. Ale osoby se nedají ulévat do formy. Ony jsou. Ani dítě v mateřském lůně si s tím nedělá starosti. Nepotřebuje představu, má svou tvář, svůj vlastní život, jedinečný, neopakovatelný, nezaměnitelný. Nepatří své matce, i když ona je nosí. A demonstruje včas svoji samostatnost, třeba tím, že je neklidná v noci, protože matka byla neklidná ve dne.

Ani první pohled není rozhodující. Zázrak ultrazvuku odkrývá tajemství jen zčásti. Někteří lékaři jsou nadšeni tímto pokrokem. Právem. Je to pro medicínu přínos. Ale může se také obrátit v opak pokroku, jestliže prenatalní dioagnostika zabíjí naději, nebo se stane přímo nástrojem smrti. Pokrok je dvojznačný a podvodný. Není schopný odhalit hodnotový kruh osobnosti. Nepoznává osobnost, jen měřitelné hodnoty. Souhlasí, nebo také nesouhlasí. Uleh-

čují diagnózu, ale nenahrazují rozhodování.

První snímek není žádný objev, nýbrž jen optické konstatování. Žije. Přirozeně. A vypadá jako téměř všechny děti na obrazovce ultrazvuku. Ale něco je dojemné: Tlukot srdce. Není to existence zvuku a jeho akustiky. Ne. Je to symbolika, klidná monotonie. Kde tluče srdce, tam se rozvíjí životní linie, bod za bodem, vteřina za vteřinou, úder za úderem, až do věčnosti. Jsou to impulzy naděje.

Jak strašná je představa, že lékaři a poradci, někdy dokonce ve jménu Církve, která má být hlasatelkou této naděje, i navzdory těmto záběrům rozhodují o NE pro život. Vidí život, měří jeho velikost, registrují intervaly srdečních tepů. Pak redukují velikost života na několik dat a zabíjejí bez srdce za třicet stříbrných, protože mají strach z pokřiku hedonistů bez naděje, z hluku veřejného mínění. Ničí existující lidskou tvář.

Je to vždycky zázrak

Ale život má větší cenu než pokrok a společenský konsensus. Těšíme se na tebe. Tomáš a Marcela řekli, že se sesednou, aby na lavici zbylo místo i pro tebe. Anička a Věrka tě chtějí kolébat. Tomáš slíbil, že ti půjčí svoji krabici od mydla. David přemýšlí, jestli ti nemá kromě pirátské lodi dát na hraní také traktor. Já jsem byla zvědavá na tvou tvář. Zformovala se, aniž bychom pro to něco udělali. „Je to vždycky zázrak,“ říkala přátelsky sestra, když Antonín před několika lety ukázal poprvé svůj ještě zvrásněný obličej. A doktor, který vždy tak dobře pomáhal, řekl: »Ty tedy vypadáš takhle!« Všichni jsme byli na tebe zvědaví, na tvůj pohled, na tvůj křik, na tvoje klátivé nožičky, na tvůj život. A jsme stále zvědaví na to, jaký jsi, jaký budeš, ty malý poslíčku naděje.

Z Der Fels 7–8/99 přeložil -lš-

Lze takto psát dějiny Církve?

Nakladatelství Vyšehrad vydalo v letošním roce knihu německého církevního historika Rolanda Fröhliche pod názvem „Dva tisíce let dějin církve“. Problematika církevních dějin vždycky byla, je a bude ožehavá. Tím spíše je nutno ze zahraničních překladů pečlivě vybírat.

Přečteme-li si na obálce knihy stručný životopis autora, zjistíme, že jde spíše o teologa a filozofa než o historika, bývalého asistenta Huga Rahnera a Herrmanna Vogta. Přeložené Fröhlichovo dílo je tím poznamenáno. Předkládá poměrně málo historických faktů, a více se věnuje vlastní filozofii dějin. Ta je na některých místech pozoruhodná, jinde však si čtenář musí klást otázku, jestli je vůbec ještě katolická. Srovnáme-li faktografickou výstavu této knihy s Kadlecovými nebo Zlámalovými skripty z církevních dějin, nemluvě o starších Ráčekových Církevních dějinách, potom je zřejmá její nedostatečnost pro toho, kdo se chce tímto oborem vážně zabývat. Osobně si kladu otázku, proč Vyšehrad nesáhl po dílech současného klasika církevních dějin Waltra Brandmüllera, nositele několika papežských vyznamenání. Proč nenabídl českému čtenáři v překladu třeba Církevní dějiny Ludwiga Hertlinga, rakouského historika, které vydali již před časem Slováci?

Ale konkrétně: Co na Fröhlichově knížce vadí? Hned první hlava první kapitoly nese titulek „Ježíš – zakladatel Církve?“ Proč ten otazník? Pro solidního historika nemůže být pochyb o tom, že Ježíš skutečně založil Církev, tedy společenství těch, kdo se k Němu hlásí. Jestliže nedal vzniknout prvotní církvi On, kdo jiný potom? Rozvinula se sama z anonymních komunit, které si dodatečně fabulovaly historicky o zázracích, jak tvrdila shodně

osvícenská i marxistická historiografie? Taková představa je vyvratitelná hlavně psychologicky a sociologicky. Francouzský teolog Yves Congar, jehož jistě nelze podezírat z konzervativního smýšlení, se ve svých spisech několikrát tímto problémem zabýval a považuje za absurdní, že by Církev nezaložil sám Ježíš Kristus. To je stejný nesmysl jako zpochybňovat, že islám založil Mohamed a marxismus Karl Marx. Otazník ve zmíněném titulku je tedy matoucí a svádí k podivným nejasnostem a dohadům.

V téže hlavě také čteme: „S Ježíšovými slovy a činy se setkáváme pouze zprostředkovaně, v podání těch, kteří je předali. Skrze svědectví, která byla v rané Církvi považována za pravdivá a jež byla sebrána v Novém zákoně, se křesťané pokoušejí stále znovu se mu přiblížit...“ Proč ten neutrální tón, nedůstojný historika, který chce být považován za katolického? Proč ani slovo o tom, že se jednalo o svědectví očitých svědků, kteří právě pro toto očitě svědectví stylu „viděli jsme Ježíše, slyšeli jsme Ho, byli jsme při tom, když konal zázraky“ se nechali usmrtit? Blaise Pascal právem píše: „Svědčům, kteří se pro své svědectví dají usmrtit, rád uvěřím.“ Fröhlich však nechává tyto argumenty nepovšimnuty a považuje novozákonní zprávy o Ježíšově životě v duchu současného neomodernismu pouze za víru prvotní církve, jejíž pravdivost prý nelze dokázat, nikoli za historickou pravdu. Dekret „Lamentabili“ sv. Pia X. a encyklika „Pascendi“ však zdůrazňují (viz Světlo č. 39/1999), že informace Nového zákona o životě Ježíše Krista je nutno chápat jako historickou pravdu, a ne pouze jako „víru prvotní církve“. Totéž říká i dogmatická konstituce Druhého vatikánského koncilu „Dei Verbum“.

Pokračování na str. 14

LZE TAKTO PSÁT DĚJINY CÍRKVE? pokračování ze str. 13

Odmítnout je třeba také Fröhlichův urážlivý tón na adresu prvotních křesťanů ve druhé kapitole v hlavě pod názvem „Nenávidění Římany“: „...pokora a mírnost v jednání neplatily pro všechny právě jako ctnost. Křesťané zřetelně cítili převahu své víry nad tradičními názory svého okolí...“ a jako doklad uvádí citáty z Tertullianovy Apologie. Jestliže prvotní křesťané považovali své náboženství, zjevené Ježíšem Kristem, za pravdu a pohanské kultury starých Římanů za nepravdu, byli „pyšní“ a „nemírní v jednání“. Jinými slovy tedy: Svě pronásledování si zavinili, alespoň částečně, sami svou nesnášenlivostí.

Je velmi zajímavé, že toto Fröhlich ani slovem nepíše o středověkých hereticích, konkrétně o katarrech. Tady se naopak dozvídáme ve třetí kapitole, v hlavě pod názvem „Obrana a obnova“, že ze strany katolické církve šlo o „tvrdost a pohrdání základními lidskými právy...“ Ani slovo o tom, že katarři byli teroristickou sektou a prováděli na jihu Francie systematickou genocidu katolíků, zejména duchovních osob, což je z literatury dostatečně známo. Fröhlich rovněž tak zcela opomíjí, že křížová výprava proti katarům byla vyvolána tím, že katarři údajně zavraždili papežského legáta Petra z Castelnovy, jenž k nim přišel v klidu a míru vyjednávat. Je to velice podivný přístup od katolického historika: prvotním křesťanům, kteří fyzicky neublížili jedinému pohanovi, vytýká nedostatek pokory a mírnosti v jednání, ale pro albigenské heretiky 12. a 13. století nenachází jedině slůvko kritiky, dokonce zamlčuje jejich vraždy katolíků. Samozřejmě neomlouváme krutosti katolických křížáků a inkvizičních tribunálů, ale pravda musí být řečena celá. Mluvit jenom o krutostech katolíků a neřít, že tytéž (ne-li ještě větší) surovosti páchala i druhá strana, je účelová polopravda, která neposlouží nikomu, tím méně potom ekumenismu, po němž se dnes stále volá.

Tentýž postoj zaujímá Fröhlich i vůči Janu Husovi a husitským válkám. Půl stránky věnuje odsouzení upálení českého betlémského kazatele, ale ani slovo o genocidě českých husitů vůči katolíkům, kterou spravedlivě a ostře odsuzuje ve svých Dějinách národa českého evangelík František Palacký.

Celkem bez námitek se dá přijmout Fröhlichovo líčení dějin od protestantské reformace po osvícenství. Zdá se, že autor tady používal některé z předloh skutečně kato-

lických historiků. Omezuje se však jen na suché konstatování faktů, ačkoliv bychom očekávali spravedlivé hodnocení.

Neobjektivita však opět vystupuje v šesté kapitole, v hlavě nazvané „Zánik Církevního státu“, kde konstatuje, že papežské oddíly za Řehoře XVI. prý „brutálně potlačily nepokoje v Romani“, ale ani slovo o teroru a krutovládě, kterou nastolil roku 1848 v Římě republikán a nepřítel církve Mazzini. Obranu katolické pravověrnosti a vyhlášení dogmatu o papežské neomylnosti pokládá Fröhlich za „nepochopení ducha doby“. Fröhlich evidentně straní proticírkevním i vnitrocírkevním liberálům a nikoli velkým papežům Piu IX., Lvu XIII. a sv. Piu X. Poněkud spravedlivěji je podán v knize odpor církve proti nacismu, i když si autor neodpustil v kapitole sedmé, v hlavě nazvané „Židé“ tuto poznámku: „Chyběl však veřejný protest, srovnatelný s intenzitou protestu církve proti porušování jejich práv ze strany státu.“ Nebylo obtížné pochopit důvody absence tohoto protestu. V situaci, kdy církevní instituce organizovaly ukrývání židů, se nejevilo rozumné na sebe zbytečně upozorňovat právě v zájmu skrývaných. Přitom možnost kladného účinku intenzivnějšího veřejného napomenutí či prohlášení byla zcela nulová. Poválečné období spojené s Druhým vatikánským koncilem je potom vyloženo odbyto. Zvláště nás mrzí, že pontifikátu Jana Pavla II. je věnována pouze pasáž z knihy Hanse Künga, která Sv. otce líčí jako duchovního diktátora středověkého typu. Tak si rozhodně nepředstavujeme objektivní církevní dějiny. Fröhlichova práce nadto vykazuje i metodické chyby: nezachovává chronologickou souslednost a velmi těžko se v ní orientuje. Nicméně to je zanedbatelné ve srovnání s mnohem závažnějšími nedostatky, na které jsme se snažili upozornit.

Radomír Malý

BRNO: Mons. Josef Laštovica bude hovořit v pátek 12. listopadu 1999 v Brně v budově Centra dětských odborných zdravotnických služeb na Žerotínově náměstí 6 na téma: „**Jan Pavel II. a bio-etika**“. Začátek v 17.00 hodin.

1115. výročí dokončení překladů bohoslužebných knih a Písma svatým Metodějem a jeho žáky oslaví Matice svatoklimentská a Společenství sv. Gorazda na Hoře sv. Klimenta v Chřibech (u Koryčan) slavnou bohoslužbou v neděli 24. října 1999 v 15.00 hodin. Mši sv. bude sloužit otec Stanislav Krátký, probošt mikulovský, spolu s dalšími kněžími.

POJĎTE SE MNOU DO VEČEŘADLA!

Jako apoštolové a učedníci se shromáždili kolem Ježíšovy Matky Marie a spolu s ní vyprošovali seslání Ducha svatého, tak se shromáždíme kolem ní i my a s ní vyprošujeme nové Letnice. Přijď, Duchu svatý, přijď na mocnou přímmluvu Neposkvěšeného Srdce Panny Marie, své milované Nevěsty!

Zveme vás na regionální večeřadla:
VELEHRAD – čtvrtek 4. listopadu 1999, začátek v 17.00 hod. • **VLČNOV** – neděle 11. listopadu 1999, začátek v 15.00 hod. (Oběma večeřadlům bude předsedat P. Mgr. Jiří Polášek.) • **PLZEŇ**, Růžencový kostel, Jiráskovo nám. 30, každou první sobotu v měsíci v 8.00 mše sv., pak celý rozjímavý růženec, čtení, zásvětná modlitba. Zakončení asi v 10.30 hod.

Unie křesťanských pedagogů, pobočka Praha, vás zve na přednášku **Mgr. Michala Semína O KRISTU KRÁLI A O POSVĚCENÍ RODINY**, která se bude konat v úterý 2. listopadu 1999 v 18.00 hod. (vchod se zavírá v 18.15 hod.) v sále řádu sv. Voršily, vchod z Ostrovní ulice č. 11, Praha 1. V rámci tohoto filozoficko-teologického cyklu budou další přednášky vždy první úterý v měsíci tamtéž.

Toužíš naplnit svůj život láskou a prací pro Pána? Dokázala bys jít za Ježíšem, opustit třeba i vlastní rodinu a žít ve společenství mladých křesťanů?

Laické katolické společenství Miles Jesu tě zve na **exercicie pro dívky a mladé ženy** k rozpoznání správného směru v životě.

Termín: 26. 11. až 28. 11. 1999, začátek v pátek v 19.00 hod., konec v neděli ve 13.00 hod. Místo: Brno. Cena: 350 Kč včetně stravy a noclehu.

Informace a přihlášky:

Miles Jesu, P. O. Box 292, 601 00 Brno 1
Tel.: 05/57 17 28 nebo 05/432 152 65

Anežka z rodu Přemyslova, sestřička chudých, sestra králů. Jde, křížem buší beze slova o mrtvou skálu: Vy, sami v sebe zaldění, povstaňte v tomto znamení!

V. Renč

Desáté výročí kanonizace svaté Anežky České vzpomeneme v neděli 7. listopadu 1999 v 10.00 hodin v bazilice Nanebevzetí Panny Marie starobylého kláštera Porta coeli v Předklášteří (zbudovaného královnou Konstancí, matkou svěťce) mši svatou, kterou bude sloužit J. E. arcibiskup Giovanni Coppa, apoštolský nuncius v České republice.

Po mši svaté požehná obnovené svitky v průčelí památného chrámu.

Bohoslužbu doprovodí zpěvy Akademický pěvecký sbor Moravan z Brna.

Tuto neděli bohoslužby v bazilice naposledy, v zimním období se přesunují do konventního kostela sester.

*Zve duchovní správa
v Předklášteří u Tišnova.*

Angažovanost laiků je téma, které se často vrací do vnitro-církevních debat: »Angažujte se, zaujměte stanovisko!« V čem spočívá vlastní srdce angažovanosti v Církvi? Čím se ona liší od každé světské akce?

Konat Boží dílo

Od mnohého konání k bytí

V Církvi stojí osoba v samém středu. Církvev není v první řadě zainteresována na tom, *co děláme a kolik toho děláme, nýbrž na tom, co jsme*. Církvev má otcovskou a mateřskou pozornost pro každé své dítě a jeho blaho a usiluje o to, aby mu byla nápomocna v rozvoji a v radosti. Učení Církvev se opírá o Boží moudrost a spočívá na lásce – její bezprostřední poznávací znamení je *bezúplatnost!*

Láska a bezúplatnost

Pro křesťana může být zcela neúčinné provádět velké množství prací mimo cestu lásky a bezúplatnosti, kterou nám Církvev ukazuje. Neúčinné – to znamená duchovně nahlíženo *neúčinné*. Neúčinné z hlediska lásky a neúčinné také pro osobní rozvoj. Živoucí svědectví světců a Božích přátel nám může pomoci nastoupit bez bázně cestu lásky a bezúplatnosti.

Vnitřní obrácení a angažovanost

1. Vnitřní obrácení

Člověk, který prožije vnitřní obrácení a jehož celý život se zachvívá odhalováním víry, má často touhu se angažovat. V proti-

kladu k dřívějšímu životu, který byl prožíván instinktivně podle vlastních chutí, naplňuje v tomto úseku cesty svůj duchovní život skutky *pro Boha*. Dává všechny své osobní schopnosti k dispozici ve službě Bohu.

2. Živoucí sjednocení s Kristem

Tuto druhou fázi můžeme přijmout pouze jako čistou milost. Koncil říká, že plodnost laického apoštolátu závisí od živoucího sjednocení s Kristem. *Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic* (Jan 15,5). Tento život vnitřního sjednocení s Kristem se posiluje vnitřní modlitbou a svátostným životem. V první řadě však je to dar, který zcela závisí na Bohu. Pak, říkají svatí, se všechno změní, zvláště touha po působení. Pak už nejde o to, dělat vlastní skutky *pro Boha*, nýbrž *Boží skutky* z lásky k Němu.

Bez ohledu na to, jaké máme schopnosti, jsme připraveni dát se vést po cestě služby, která dalece překračuje naše představy. Lačné chladné rozumové myšlení už nemá svůj absolutní nárok. Člověk je ochoten naslouchat a řídit se Boží vůlí. Nepočítá se již to, co člověk uskutečňuje z vlastní vůle a tvůrčí síly. Co se především počítá, je Bůh, sám Bůh, Bůh v našich bližních, Bůh v nás. Pak jsou plody dobré a trvalé a vlévají se více a více i do jiných oblastí života.

Křesťanská angažovanost je královská cesta, která vede k Bohu, kde pokoj a radost mají stále navrch před obtížemi.

Pozn.: Pierre Cormier je otcem tří dětí. Již dvanáct let se angažuje spolu se svou ženou v díle *Matka milosrdenství*, které se stará o matky pomýšlející na potrat.

Liturgická čtení

Neděle 31. 10. – 31. neděle v mezidobí

1. čt.: Mal 1,14b–2,2b.8–10

Ž 131(130),1.2.3

Odp.: Opatruj, Pane,
mou duši ve svém pokoji!

2. čt.: 1 Sol 2,7b–9.13

Ev.: Mt 23,1–12

nebo slavnost Výročí posvěcení kostela

1. čt.: 1 Král 8,22–23.27–30

Ž 84(83),3.4.5+10.11

Odp.: 2

2. čt.: 1 Kor 3,9c–11.16–17

Ev.: Mt 16,13–19

Pondělí 1. 11. – slavnost Všech svatých

1. čt.: Zj 7,2–4.9–14

Ž 24(23),1–2.3–4ab.5–6

Odp.: srov. 6

2. čt.: 1 Jan 3,1–3

Ev.: Mt 5,1–12a

Úterý 2. 11. – Vzpomínka na všechny věrné zemřelé

1. čt.: 2 Mak 12,43–46

Ž 103(102),8+10.13–14.15–16.17–18

Odp.: Ž 37,39a

2. čt.: Řím 5,5–11

Ev.: Mt 5,1–12a

Středa 3. 11. – nez. pam. sv. Martina de Porres

1. čt.: Řím 13,8–10

Ž 112(111),1–2.4–5.9

Odp.: 5a

Ev.: Lk 14,25–33

Čtvrtek 4. 11. – památka sv. Karla Boromejského

1. čt.: Řím 14,7–12

Ž 27(26),1.4.13–14

Odp.: 13

Ev.: Lk 15,1–10

Pátek 5. 11. – ferie

1. čt.: Řím 15,14–21

Ž 98(97),1.2–3ab.3cd–4

Odp.: srov. 2b

Ev.: Lk 16,1–8

Sobota 6. 11. – sob. pam. P. Marie

1. čt.: Řím 16,3–9.16.22–27

Ž 145(144),2–3.4–5.10–11

Odp.: srov. 1

Ev.: Lk 16,9–15

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	31.10.	1.11.	2.11.	3.11.	4.11.	5.11.	6.11.
Antifona	1028	1573	1785	1075	1722	1106	1666
Žalm	783	783	786	783	783	785	783

Ranní chvály:

Hymnus	1029	1573	1582	1076	1723	1107	1666
Antifony	1030	1574	1786	1076	1092	1107	1123
Žalmy	1030	813	1786	1076	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	1033	1574	1789	1079	1724	1111	1668
Antifona k Zach. kantiku	724	1575	1789	1584	1724	1111	1669
Prosby	1033	1575	1790	1080	1724	1111	1655
Záv. modlitba	724	1575	1582	1584	1585	1112	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	1034	1264	1792	1081	1096	1112	1127
Antifony	1035	1576	1792	1081	1097	1113	1128
Žalmy	1035	1265	1792	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	1037	1576	1795	1084	1100	1115	1130
Záv. modlitba	724	1575	1582	1084	1100	1116	1131

Nešpory:

SO

Hymnus	1024	1577	1577	1583	1085	1727	1117	1132
Antifony	1025	1570	1578	1796	1086	1102	1118	1133
Žalmy	1025	1570	1578	1797	1087	1102	1118	1133
Kr. čtení a zpěv	1027	1572	1580	1798	1089	1730	1120	1135
Ant. ke kant. P. M.	723	1572	1580	1799	1584	1731	1121	724
Prosby	1028	1572	1580	1799	1090	1731	1121	1135
Záv. modlitba	724	1575	1575	1582	1584	1585	1122	725
Kompletář	1238	1238	1242	1250	1254	1257	1260	1238

Představujeme vám...

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Maticе cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

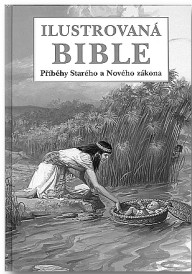
MCM s. r. o. NABÍZÍ Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ:

ILUSTROVANÁ BIBLE

(Příběhy Starého a Nového zákona)

Podle francouzského textu vydala Česká biblická společnost. Knihu velmi pěkně ilustroval Severo Baraldi.

Váz., A4, 312 stran, 495 Kč

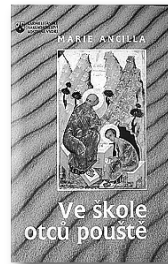

Marie Ancilla:

VE ŠKOLE OTCŮ POUŠTĚ

Knižka, která vychází v Karmelitánském nakladatelství, nás uvádí na cestu objevování a chápání Boha, tak jak ji prožívali otcové pouště. Zároveň přináší poznání o tom, jakým způsobem tito svatí mužové usilovali o získání ctností a jak bojovali proti neřestem. Jejich úžasná znalost v této oblasti je i dnes obrovským přínosem pro celkový vyrovnaný rozvoj lidské osobnosti.

Brož., zúž. A5, 192 stran, 189 Kč

P. Piřha: O RŮŽENCI

1. svazek edice Chvilka klidu. Krátké úvahy nad modlitbou svatého růžence, které přinášejí posilu do života dnů všedních i svátečních.

Brož., A6, 64 stran, 20 Kč

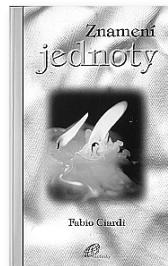

Fabio Ciardi:

ZNAMENÍ JEDNOTY

V nakladatelství Paulinky vyšla kniha, ve které autor dává odpověď na otázky růstu duchovního života v řeholním společenství.

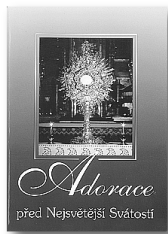
Brož., zúž. A5, 172 stran, 198 Kč

ADORACE PŘED NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTÍ

Ve spolupráci s Petrem Syptákem, vydavatelem této publikace, zpracovali z různých pramenů bratři petrini (Kongregace bratří Nejsvětější svátosti). Kniha má pomoci co nehlouběji a co nejlépe prožít chvíle, které trávíme na kolenou před Nejsvětější svátostí. S církevním schválením.

Brož., A5, 220 stran, 125 Kč

UPOZORNĚNÍ! Na internetové adrese www.maticem.cz najdete aktuální knižní nabídku Maticе cyrilometodějské s. r. o. se stručnou anotací a s možností okamžité objednávky u naší zásilkové služby.

Připomínáme, že v čísle 42 jsme přinesli veškeré informace o předplatném Světla na rok 2000.

Převodem
706 035

Novinové vplatně

Odesílatel:

Maticе cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Maticе cyrilometodějské. Vydává a tiskne Maticе cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Maticе cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bílady v oblasti víry a mravů. Neznámá to však, že udělovali schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inenet.cz; http://www.ova.inenet.cz/svetlo). Registrace: ARCHIDIEKÁN Maticе cyrilometodějské, Olomouc. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 004218741 83 dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYKIZUJE ADMINISTRACE TÝDENÍKU. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 004218741 83 a 83; podávámie novinových zástupců povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.